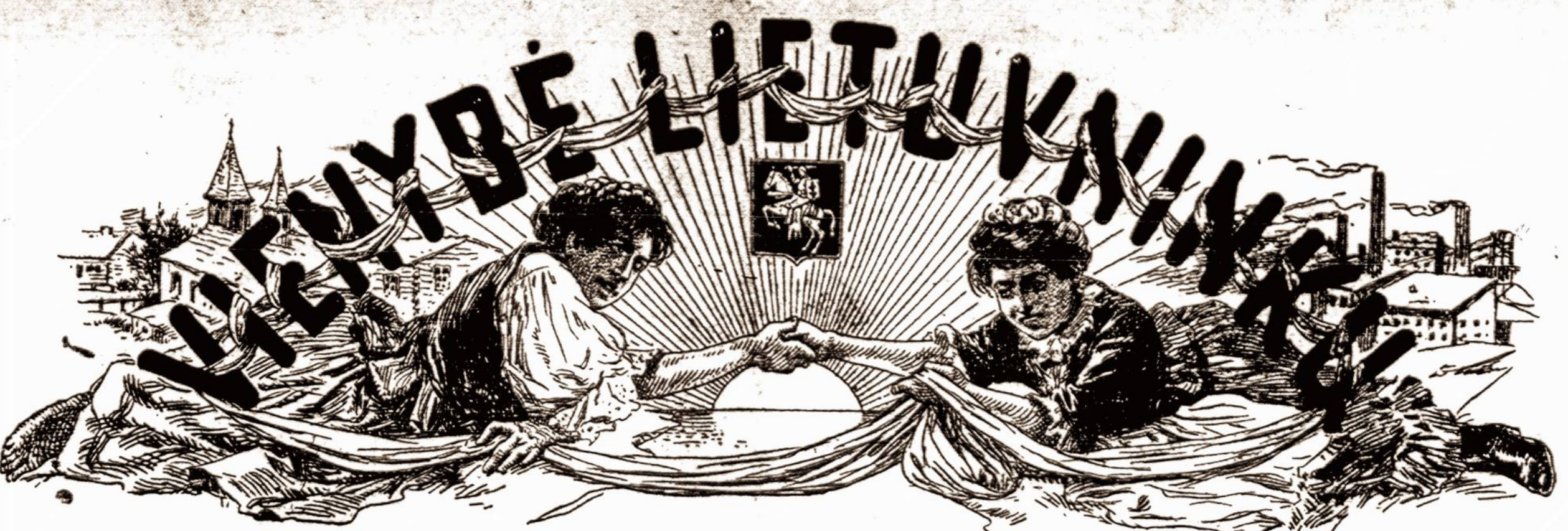

„Vienybė Lietuvininku“
IŠEINA KAS SEREDA
BROOKLYN, N. Y. NEW YORK.
Prenumerata metams:
Suvienytose Valstijose..... \$2.00
Europoje ir kitur..... \$3.00
Kanadoje..... \$2.50
Prenumerata mokama iš viršaus
Prenumerata metams skaitosi nuo
laiko užrašymo, ne nuo Naujų
Metų.
Apgarsinimų kainų klauskite
laišku.
J. J. Paukštis ir K. Brazys
120-124 GRAND ST.
Brooklyn, New York.

THE LITHUANIAN WEEKLY
„Vienybė Lietuvininku“
PUBLISHED
EVERY WEDNESDAY
BROOKLYN, N. Y. NEW YORK
Yearly subscription rate
In the United States..... \$2.00
To Foreign Countries... \$3.00
To Canada..... \$2.50
Advertising rates on application.
Address all communications to
the publishers:
J. J. Paukštis & K. Brazys
120-124 GRAND ST.
Brooklyn, New York.

Visuomenės, literatūros ir politikos savaitinis laikraštis.

Nr. 15.

Brooklyn, N. Y. 10 d. Balandžio (April) 1912 m.
ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 23, 1907, AT THE POST OFFICE AT BROOKLYN, N. Y., UNDER ACT OF MARCH 3-RD, 1879.

Metai XXVII.

KAIP VALDŽIA ŽIŪRI Į KOLONIZACIJĄ.

„Valdžia nori lietuvius apkolonizuoti ant farmų, nes ji žino, kad lietuviai yra geri žemdirbjai“... taip anuo sykiu rašė laikraščiuose p. Martus, kuris su pagalba kitų lietuvių būrelio, nori pradėti lietuvius išiešius kolonizuoti rytinėse valstijose, kaip va: New Yorko, New Jersey ir Conn. Kolonizavimas arba apsidinimas lietuvių ant farmų tam tikrose kolonijose, arti vieni nuo kitų, labai pagirtinas daiktas. Mūsų vienuoliams, kurie turi susitaupę sau keletą šimtų ar porą tūkstančių dolerių, kurie mokėdami dirbti žemę, nebeneri skursti fabrikuose su pavojum kasdieną netekti sveikatos ar gyvasties, — nėra geresnės išieigos, kaip važiuoti į Lietuvą ir tenai nusipirkti ūkį pradėti sau ramų ir sveiką gyvenimą, kaip daro finai, švedai ir latviai, arba — kas nenori važiuoti iš Amerikos, — tai gali nusipirkti didesnę ar mažesnę farmą ir apsigyventi čionai. Einant mūsų vienuoliams ant ūkių Amerikoje, geriausia tvirtis — kolonijas, tai yra didesnes lietuviškas apylinkes, kuriose lietuviai įsitaisytų savo kaip kaimus, įsikurtų savo iškalas, įsisteigtų savo knygynus, susidarytų didelės susiedijos, kuriose lietuviams būtų nenuobodu gyventi ir reikale prisiejęs, galėtų greičiau vienas kitam lietuviams farmeriams atieiti talkon ir broliškai pasigelbėti, kaip va daro lenkai savo kolonijose apie Buffalo ir Wisconsin valstijoje, arba kaip daro vokiečiai savo kolonijose Texuose. Tokiose kolonijose ateiviai farmeriai daug liudisau gyvena negu miestuose; greta savo mokyklų, turi ir valstijines iškalas, kuriose išieina abelnuosius mokslus, o savo mokyklėse apspazįsta su savo tautos mokslu, su savo rašyba, kalba, literatūra ir istorija. Tokių žmonių, nors kelios gcntkartės pragyvens ant farmų, visuomet jie mokės bent tris ar keturias kalbas, visuomet bus savo tautystės nepametę ir podraug bus geresniais net amerikoniškais piliečiais — geresniais už tuos, kurie ant miesto gatvių ir fabrikuose po dešimtis metų prasištūdo, bet miesto virimebruzdėjime niekuomet neišmoksta nei gerai šio krašto

kalbos nei randa laiko save žmonėmis padaryti: fabrikai viską iš jų iščiulpa — ir sveikatą ir blavų sensą. Su tokiu tikslu, kaip mums teko sužinoti, tapo pradėta lietuvių kolonizacija rytinėse valstijose. Šitam darbu, buvo sako tikėtasi, jog amerikonių valdžia labai pagelbės. Bet... apsiriktai! Tiesa, rytinių valstijų agrikultūros departamentai išspradžių sako labai nudžiugo, kad lietuviai pradeda šnekėti apie ėjimą ant farmų: amerikoniškai labai nori svetimtaučius apsidinti ant farmų, nes žino, kad ateiviai iš Europos, ypač skandinavai, latviai ir lietuviai, visi paeina iš žemdirbystės kraštų ir savo darbštumu prie žemės jie pralenkia kiekvieną yankį, mėgstantį gyventi labiau spekuliacijomis, lošomis ir pačiulpimu sau naudosis svetimo... Bet amerikoniškai yra dideli šovinistai: — jie anaipol nenori, kad ateiviai apsigyventų ant laukų, apsisergėtų sau vieną laisvę, — būtent laisvę pasilikti tokios tautos žmonėmis, kokiais buvo atkeliaudami į šitą kraštą ir kokiais buvo išeidami ant farmų: — kaip tik ant farmų išėjai, tuojaus anglo-saksų dvasia nori ateivį išversti kaip rąkavę saviškai — turi „suamerikonėti“. Tai sena tautėdystės giesmė, girdima nevien Rusijoje, kur varų rusinama visokios tautos, arba Vokietijoje, kur kultūringi vokiečiai nesideroi smaugti lenkus ir lietuvius; šitą giesmę tautėdystės arėliai uokia ir laisvoje Amerikoje, nors tautystės smaugimas yra labai egoistiškas ir nieko jis bendro neturi nei su abelna žmonijos gerove nei su to krašto reikalų patogumais, — juk čia laimingai gyvena indijonai, pakol į šį kraštą anglo-saksų dvasia nebuvosavo nagų inleidusi. Indijonus išsmaugę anglo-saksai čia save apsiselbė amžiniais „bosais“ ir nebeneri jokių teisių pripažinti vėlesniai atkeliaujančioms į šį kraštą tautoms, kurios lygią dalį savo turto ir savo sveikatos čionai atsineša ir į šios šalies gerovę kasmet indėda. Taip ir šiame atvejuje atsitiko. Pirmiausias vietiniai agrikultūros offisai labai nudžiugo, kad lietuviškai žada eit ant farmų. Jie, sako, iš pradžių net pagalbą žadėjo: ir pamokinimus duoti, kaip reikia vesti ūkį, ir kningutes išieisti, ir in-

struktorius siuntinėti, — žodžiu sakant, valdžios žadimų malonių nebuvo ir galo: — tik ateikit ir apgyvenkit farmas, kurių amerikoniškai pritinginiai nenori dirbti!... Bet greitai papūtė kitas vėjas... Valdžia dažinojo, kad lietuviai nori pradėti kolonizavimąsi didelėmis apygardėmis, delei augščiau išdėstyti priežasčių. Ir staigu susuko savo visus gerus pažadėjimus į branktą, su kuriuomi ir užtraukė per akis tiems patiems lietuvių kolonizacijos sumanytojams, kuriems buvo prižadėjusi gausybės ragelį atverti. Anot valdžios, tai yra agrikultūros bjūruose urėdninkėlių žodžiu, tai buvo „terrible“ nesuapratimas! Valdžia jokiū būdu nenorinti, kad ateiviai eitų ant farmų krūvomis ir kolonizacijoms. Tai esą būtų bausis Amerikai „disgrace“ — susibjaurinimas. Valdžios noras ir „policy“ esą, kad ateivius taip veikiai išsklaidyti iš miestų, — nesa jie čia girdi tveria tiesiog pavojingą elementą, — visokių streikininkus-maištinnikus; jau mes esą turim gana abalgos su vokiečiais, kurių galybė Amerikoje tiesiog pavojų nešą politikoje ir visur-kur. Todėl ir lietuviams kolonistams, netiktai jokios pagalbos nei paramos nesuteiksia, netiktai tokiai kolonizacijai valdžia neparodysianti užuojausmės, bet kur tik galėdama kenksianti!... Tiesiai ir aiškiai pasakyta: „Vienkonams nerūpi užvesti pas save kolonijas darbščių ir gerai žemdirbystę palaiakančių žmonių, bet jiems rūpi ateivius taip išsklaidyti po laukus, kad jie greičiau suamerikonėtų; jiems nerūpina žmonių gėrbūvis, bet rūpima „amerikonizmo“ politika. Mums praneša, kad agrikultūros urėdninkėliai dar šitai su pasityčiojimu atsiliepė: „Mes visai nenorime, kad jūsų žmonės čia susikimštų apie didelį miestus. Čionai vieta tikta kultūriškiems žmonėms. Kodel jūsiškiai nekolonizuojate New Jersey pelkių arba Oregonoj ir Arkansas dykaviečių?“... Štai kokia „malonė“. Mūsų žmones nori panaudoti, kaip žemiausią gaivalą, kuris tegul iškultivoja dykiausias žemes, tegul jis ten padeda savo spēkas, o kada neištūrės, tai gūdrūs kaip visuomet yankiai, tas išprakaituotas išplėstas iš kelmų žemes pa-

siims sau ir vėl pasisamdę už piningus atvykstančius foreignerius, iš jų prakaito sau ponaus ir juoksis iš jų kvailumo. Gali būt ir nėra aiškios šitokios „politikės“ vyriausioje Washingtono agrikultūros žinyboje. Bet tokia politikė varo smulkus šovinistai poneliai, kurie čia miestuose sėdi ir ima geras algas už gerą „žemdirbystės tvarkymą“. Labai gerai daro vokiečiai, kurie šitų ponelių malonės nepaklausė, bet kolonizaciją paėmė stačiai į savo rankas ir kolonizuojaš ten, kur randa geresnes vietas ir kolonizuojaš krūvomis, kad nereiktų kreiptis prie valdžios prašant paramos, bet kad reikalui esant galėtų vokieitys vokieičiui pasigelbėti. Be abejonės, ir jie girdėjo šitas yankių „malonės“; bet jie jas atmetė, nors tas mūsų šovinistams nepatikio ir jie vadina vokieičius už „turbulent people“ — neramius žmones. Lekcija graži duota ir lietuviams, kad reikia patiems savimi rūpintis. Kolonizacijos sumanymui reiktų nuoširdžiai pritarti, ir reiktų, kad lietuviai kolonizuotųsi kokiom dviem sritimi: būtent viena rytinėse valstijose, o kita — vakarinėse. Ir nieko nepaisant ant agrikultūros bjūru inkalbinėjimų, reiktų, kad lietuviai stengtųsi pirkties sau žemes arti didžiųjų miestų ir krūvomis. Tokiu būdu lietuviai visuomet palaikys savo sąryšius su gyvenančiais savo broliais miestuose, turės smagesnį gyvenimą, lengviau išleis savo produktus ir didelis daugumas mūsų žmonių išeis iš pražūtingų ir nepelningų fabriku vergijos.

PERŽVALGA.

// Delko „Lietuvą“ neperleidžia... Mēs gavom iš vieno sandarbininko gana keistą išrišimą minklės: kodel laikraščio „Lietuva“ rusų valdžia neperleidžia? — Anot šito p. N. N. esą Vilniuje ir Amerikoje dirbama prieš lietuviškus laikraščius. Kartais esą ir pačioje Chicagoje, prieš išsiuntimą „Lietuvos“ kas ten prisitaiką į suvyniotą lakraštį inkišti lapelius, kuriuose esą kurstoma prieš valdžią ir ponus. Kada cenzorius tą randas, tai ir neperleidžia „Lietuvos“. Korrespondentas priduria, kad nebus nuostabu, jei tuoj ir kitus amerikiečių laikraščius ims stabdyti į Lietuvą. — Ta čiaus mums rodos, kad tai tik pasaka.

// Ateivystė. Immigracijos valdyba apskelbė: kiek žmonių Amerikon atvyko per 1911 m. baigiant 30 d. berželio. Atkeliauvo iš viso 878,587, tai yra 165,000 daugiau negu užpėnai. Pasidau-gino pirmiausiai anglai, airiai, francūzai, vokiečiai ir skandinavai (200,099 žm.); po jais eina italai, graikai, žydai, lietuviai, lenkai, slovenai (266,242). Atgal per tuos metus grąžinta 12,048 žmones. Ant immigracijos reikalų pėnai išaikovota \$1,300,000; bet surinkta nuo ateivių \$3,655,513. Taigi valdžia nemažai pelno.

// Pirmoji latvių kninga. Anot „Rygos Garso“ — pirmoji spausdinta latvių kalboje kninga buvusi: „Catechismus catholicus“, kurią jėzuitas kun. Petras Kanizijo latvių kalbon išvertęs. Ta kninga buvusi išspausdinta Vilniuje 1583 m. Dabar ta kninga bus atspausdinta Upsalėje (Svedijoje), čia leidžiamame mokslo laikraštyje „Monde Orientale“. Kninga leidžia žinomas švedu mokslo vyras, senovės tyrinėtojas, Dr. Viklundas.

// „Keleivis“ susilaukė „juodarankių“, nes jis pats N14 rašo, jog kažinkas iš New Yorko prisiuntę laišką, kuriuomi grasią „įmesti redakeijon bombą“. Po laišku pasirašyta esą „Vienas brolis iš New Yorko“, o kitoj pusėj esą nupiešta giltinės galva ir sukeisti kaulai. Žinoma, tas darbas gana bjaurus. Bet nekas kitas „Keleivis“ ir erzina, kaip jo paties privaisyti „broliukai“.

// Lietuvių draugija... Azijoje. Lietuvos laikraščiuose randa-me žinutes, kad pastaruojū laiku rusiškoje Chinijos dalyje, mieste Charbine, susitvėrusi lietuvių draugija „Aušra“. Taigi lietuviai pradeda savo gyvastį parodyti net savo prabočių-pratėvių tėvynėje, t. y. Azijoje. Malonu girdėt!

IŠ VISUR.

× Nužudė. Chinų didmiestyje Tien-Tsin kažin-kas nužudė naujai išrinktąjį Chinijos vice-prezidentą, gen. Li Yuan Hung.

× Banditų vadą suėmė. Paryžiaus policijai pakliuvo šustras plėšikas, vardu Carouy. Susekta, kad jis yra organizatorium tos plėšikų bandos, kuri su automobiliais važinėja ir daro apiplėšimus.

× Chinose šilkų skrybelės. Chinų revoliucionieriai netik savo tėvynėje padarė perversmę, bet pareina žinios, kad jie apėmė savo kaimynišką šalį Tibetą ir mieste Lhasa įsteigė respubliką. Chinai nusikirpo kasas, užsidėjo šilkines skrybeles ir mudratja,

kaipo šios respublikos valdžininkai. Bet tibetėnai labai chinų neapkenčią ir rengiasi iš pasalių visus chinus išpjauti.

× Katės irgi tėvynę gis. Vokietijos valdžia sumanė projektą — uždėti mokeskis ant kačių. Kačių savininkai mokės už jas tak-są, o šitie piningai eis ant taisy-mo ginklų Vokietijos armijoje. Išspradžių mįslyta, kad tai juokas. Bet dabar pasirodė, kad tai teisybė.

× Chinai įvesią socializmą. Londono laikraščiai rašo, kad Dr. Sun, kuris pervesdino Chinuose revoliuciją, dabar rengiāsis tenai vesdinti socializmą. Tenai būsią lengviausia, nes nėra didelių kapitalistų.

× Tripolis ant vietos. Anglų žurnalistas G. Abbott, kuris tik ką sugrįžo Londonan iš turkų su italais karės lauko, praneša, kad turkai susilaukė labai daug sav vaisko, o italai iš Tripolio neikię toliau nepažengę; jie tenai esą turkų apsiausti ir sėdį kaipir nevalioje.

× Anglijos streikai baigiasi? Ir baigiasi, ir nesibaigia. Angliekasių Federacijos valdyba padavė savo organizacijai nubalsuoti: ar jie sutinka su valdžios naujuoju įstatymu ir ar nori grįžti prie darbo? Iš 445,000 balsų buvo 42,998 balsų daugiau, kad toliau streikuoti. Vienok valdyba paliepė grįžti prie darbo, nes dabar su valdžia bus sunku spirtis. Todėl anglekasiai rengia demonstracijas ir protestus prieš savo valdybą, kuri esą parsidavė valdžiai. Sunku ir permatyti, kas iš to išeis.

Iš Rusijos.

†† Išsikastravo (išsiromijo) del religijos. Pterburge ant Sadosos gatvės padarė triukšmą tūlas darbininkas Kapustin, kuris atėmė sau lyti, prikalbėtas žinomios skopeų sektos. Jam kas ten inkalbėję, kad už išsikastravimą skopeai užmoka 10,000 rublių. Bet atlikęs tą darbą, niekur sektos vadovų nebesurado. Tada kreipėsi teisman, kuris žada jį bausti ir įieško jo suviliotojų.

†† Varšava. Čionai eina teismas ant valdžios reikmenų pirkėjų arba intendantų. Pasirodo, jog pirklių draugija išleidusi 200,000 rublių kyšiams, kurie visi nuėjo į intendantų bedugnes kiese nes.

†† Valgė dvėsliną. „Nov. Vr.“ aprašo, kad netoli Orenburgo, kaimo Vladimirovkos gyventojai dažinoje, kad per tą apylinkę koks tēn gyvulių pirklys varęs gyvulius ir jų daugumas ant kelio padvėję. Gyventojai po kelių dienų nusiskubė į tą vietą, surinko dvėsliną ir į šmotus išsidras-

kę parsivežė namo ją valgyti! Tenai mat siaučia badas.

|| **Baisi katastrofa.** Netoli Taganrogo, Doneckos bendrovės kasyklėse įvyko baisus gazų plyšimas, kur žuvo 54 žmonės. Gazai užsidegė nuo neatsargaus pypkės rūkymo. Kaltė už nepriežiūrą puola ant užveidėtojo Ditman, kuris po nelaimės tuojaus prapuolė. Manoma, kad jis pasmuko užsienin.

|| **Už lenkų kalbą.** Lomžoje advokatui Erenkrancui teismo palata atėmė advokaturas teises ant trijų mėnesių už tai, kad teisėjo Grabovskio jubilėjuje pasakė lenkų kalba prakalbą.

|| **Varšava.** Policija uždraudė laikraščių reporteriams dalyvauti profesionalinių sąjungų posėdžiuose.

|| **Spaudos represija.** Maskvos teismo palata nusprendė konfiskuoti ir sunaikinti numerį „Rus. Vied.“, kur buvo atspausdinta Tolstojaus apsakymėlis „Tris dienos“. Uždėta areštas ant knygogos Rozanovo „Učinennoje“. Redaktorius „Sibirskije Voprosy“, Ivančin-Pisarev, pasmerktas 3 mėnesiams į kalėjimą.

Is Lietuvos.

VILNIUS. Kovo 1 d. apskričio teisme turėjo būti nagrinėjama „LU.“ byla su M. Gustaičiu. M. Gustaitis kaltino „LU.“ redakciją garbės įžeidime. Abi pusės susitaikino ir užbaigė šią bylą šitokiu būdu: „LU.“ redakcija ankauja 25 rb. tveriamai ūkio mokyklai Suvalkų gub. Paaikškėje, jog M. Gustaitis kreipėsi į žemskius ne tam, kad jie darytų kraštą ir įieškotų revolverio, kaip tai buvo rašyta „LU.“ N31, 1910 m., bet kad jie paimtų iš p. N. porą sykių prašytas, bet negražintas ūkio raštevėdybės knygą; kiti daromi korespondencijoj tilpusieji užmetimai buvo paaiškinti pačio M. Gustaičiu „LU.“ N 34 1910 m. Be to da turime pridurti, kad p. N. prieš M. Gustaitį nieko neturįs, o p. Gustaitis ir „LU.“ redakcija gailisi, kad byla buvo ašiduota teisman. Byla panaikinta ant visados.

— **Paliuosavimas.** Vasario 1 d. vėlai vakare paliuosavo iš kalėjimo „Liet. Ukin.“ ir „Liet. Žinių“ leidėja g. F. Bortkevičienė. Paliuosuota delei silpnos sveikatos. „LU.“ redaktorė g. M. Radzevičienė vis da tebesėdi.

GIZAI. Vilk. p. Kiaulių liga. Gižų apylinkėje pradėjo dvesti kiaušės. Keletas jau padvėse, o žmonės tik dejuoja, aipe gydymą gi ir nemano. Supraskite patis, kad tai užkrečiama liga.

Vinco Jonas.

KUPIŠKIS. Ukm. pav. Name, kuriame seniaus buvo pradinė mokykla, intaisė ubagynę, kurion pateko beveik viso miestelio davatkos. Kiekviena jų turi pasidėjus po keletą šimtų rub. bankė, arba pas kleboną. O seni, ligoti ubagai turi vaikščioti sodžiu ir kęsti šaltį ir badą. — Dabar nuo bažnyčios nuėmė medžius (rištavonės) ir iš jų buvo sumanę pastatyti namą, kuriame būtų arbatnamis, knyngynas ir tt., bet mūsų klebonas pagailėjo tokiems „prastiems“ daiktams tokių pukių rąstų ir sumanė geriau juos sukurenti. B. Vingaudas.

PAGIRIAI. Ukm. pav. Pačiame miestelyj pažymėtina Vart. Draugijos krautuvė. Ji turi 22 tūkstančių metinės apyvartos. Pernai pasistatė mūro namelius. Pagiriuose yra garinis sviesto fabrika. Jam iš pradžios sekėsi ne-

kaip, bet dabar jau daug geriau. Priimamas pienas ir nuo valstiečių. Kitur ūkininkai kuolabjaušia naudotųs tuo fabriku, o pas mus dauguma skundžiasi: „Girdi, tik sviestą pabrangino“. Mat pas mus laikoma po 8—15 karvelių ant 7—9 žemės dešimtinių. Užtai karvelės vėjui papūtus, griūva.

J. Juozaitis.
ADOMAVA. Pan. pav. Pašaro mažai. Šią žiemą mūsų ūkininkams labai sunku su pašaru: šiaudų mažai — šieno da mažiau. Todėl daugumas turėjo iš rudenio visai pigiai gyvulius parduoti. Tačiau, atėjus pavasariui, kuomet reikės stoti į vagą, sunku bus nusipirkti: bus labai brangūs arkliai, kurių kaina ir dabar žymiai kyla. **Laisvės šalininkas.**

TAMOSBUDIS. Naum. p., Suv. g. Pas mus prie raštinės yra pačta. Pačtą valsėčiui veža iš Pilviškių tam tikras pasamdytas žmogus, mėgstantis išgerti. Kiekvieną kartą jis nuvažiuojs taip prisigeria, kad grįžta kitą dieną. Beto pridėsim, kad jis veža ne vien pačtą, bet parveža ir bačekes alaus Tomašbudžio ponams arba šiaip kam paprašius. Tokiam pačtoriumi esant apie laiku pristatymą pačtos nėra ką ir kalbėti. Tą žmogų samdo valsėčius ir moka jam algą. Ar gi tamošbudiečiai negali geresnio žmogaus pasamdyti? Beto nors jis algą ir gauna, bet ima jis už parnešimą po 5 kap. nuo laiško. Ar taip reikia? Ant galo laiškus atsiimti reikia eiti pas pačtorijų ir namus, kuris gyvena 3 varstus nuo raštinės. **Daržo Bijūnas.**

MOSĖDIS. Telsių p. Nepaprastai anksti šiemet čionai prasidėjo pavasaris: sniegas pasiliko tik pakalnėse, šnekučiai (špokai) ir vieversėliai jau senai atlėkė, o 22 vasario buvo net žaibavimas ir girdėti griovimas. **K. M.**

TAMOSBUDIS. Naum. p., S. g. Apie mus atsirado gydytojas, kuris važinėja po kaimus ir moterėles apgaulinėja. Vasario 26 d. užvažiojo į Meškabūdžio kaimą pas ūkininką Praną R. ir rado namie tik šeimyninę. Gydytojas gražiais žodeliais prisinėkėjo prie bobelės ir pardavė ūkį vaistų už 10 rb. 20 k. Greitai parvažiojo ir pats šeimyninkas. Žmona tuoj pasigyrė, kad prisipirko labai gerų vaistų. Ukininkas Pr. R. suprato, kad tas gydytojas, kurį apgavikas ir paėmęs šaltyšų jį pavijęs paėmė nuo jo vaistus, atsiėmė savo pinigų, o taip pat jo raštus. Visą paėmęs pristatė policijai. **N. A.**

GIZAI. Vilk. pav. Dvarų parceliavimas. Gižų dvaras pradėtas parceliuoti da 1906 m. Tas parceliavimas eina gana sunkiai ir tęsiasi labai ilgai iki žmonėms pirktą žemę užrašo. Tai darosi delto, kad labai daug skolų užtraukta ir niekam jos neužmokėtos, o iki skolų neužmoka, tai Varšavos valstiečių bankas, neduoda paskolos ir žemės nepriima. Lig šiam laikui žemės išparduota 1640 margų, kuriuos supirko viešiniai žmonės. Užrašyta tik 605 margai, o dar neužrašyta, bet nusipirktą 1040 margų. Dabar ta žemė išstatyta ipotekos ant licitacijos. Žmonės dideliai nerimastauja, nes nežino kas bus. Žmonės dede pinigų ipotekai užmokėti, kad ant licitacijos nestatytų. Žemės kaina įvairi nuo 50—200r. už margą. Žmonės pirkdami žemę pasiskyrstė į kuopas (kaimus). Pirkimo sąlygos gana lengvos, delto, kad Varšavos valstiečių bankas duoda gana didelę paskolą už gana mažą nuosimįtį 4½ ilgiausiam laikui, net 55½ metų. **J. Bendoraitis.**

„L. Žinios“ N 26 ragina lietu-

vius imtis už linų pramonę. Dabar svetimačiai iš to didelę naudą turi, bet „susitarus mūsų žmonėms nors keliems su didelesiais kapitalais, galima būtų tiesiog su Anglijos dideliais fabrikanais susinėsti ir imti jiems tiesiai linus statyti. Tuomet visa nauda mūsų žmonėms paliktų. Danijoje senai tokią prekybą pačių ūkininkų rankose“.

„Viltis“ N28 aprašoma Danų ūkininkai, kaip tai jie yra augštai iškilę. Iškelė gi juos mokyklos, „kurių tarpe buvo 731 ūkio universitatas, 14 ūkio mokyklų... Per 20-ty metų yra lanke tas mokyklas 116,000 mokinių, kiekvienas Danų ūkininkas turi bent vieną dienraštį, o knygų leidėjai daugiausiai ūkininkais verčiasi. „Sodžiaus jaunimas dažnai vaėdina visokius dramos veikalus, daugelis valstiečių yra žymūs dienraščių bendradarbiai, rašinėja apie ūkį ir apie politiką“ ir tt. ir tt.

(„Liet. Ukin.“)

Išperkameji mokesčiai. Finansų ministerija leido duoti Kau no gub. senatikiams žemės išsi-pirkimui: Puzinos Banionių dv. — 61r. 71k.; Pustavskio Minčių dv. 2901r. 65k.; Rutkovskio Mažųjų Kokliškių dv. — 998 rub. 23k.; Žunjevo Lodziaus dv. — 8587r. 48k.; Višuntų dv. — 2408r. 98 kap.

Iš vartotojų draugijų gyvenimo. Trijose vartotojų dr. krautuvėse buvo dr. jų piningai: Šilėliuose prekių gabentojas paglemžė prekių už 450r. Kvedainoje žuvo 400 rub. ir Varniuose 884r. Kaltinamieji suimti ir teisman traukiami.

Žemė parduodama. Panevėžio pav. Maldociūnių valsė. parduodama Bairagų vienasėdija, turinti 24 žem. dešimtines.

Suvalkų gubernijos komisoriai klausinėja žinovų: ar yra pavietuose agronomai, agronomijos stotis bandymų laukeliai, parodos, gyvulių vaisintojų stotis, ūkio parodos, ūkio paskaitos, pasikalbėjimai; iškur valstiečiai semia žinias ūkio pagerinimui? kas reikėtų daryti, kad žemės ūkį pagerinų? Matomai ir vyriausybei parūpo mūsų ūkio pagerinimas. Visgi geriau vėliau negu niekadoms.

Išėivybė. Varšavos išėivijų globos draugija turinti savo skyrius Aleksandrove, Pograniciuje, Milavoje, Kalšė ir Vilniuje išlyšė išėivijų į Pietinę Ameriką 5000 ir darbininkų vasaros darbams keliausiujų 35,000.

Pasižymėjimas. Peterburgo universitatis studentas Augustinas Voldemaras, lietuvis, gavo aukšnij medalį už savo pasidar-bavimą istorijos dirvoje.

Airioagalos kaimo, Žaslių vals., Viln. gub. bus jau antri metai, kai sugrįžo iš Amerikos ūkininko Kaimiečio sūnus Jonas, ir kaipo „amerikonas“ pradėjo savotiškai visą savo šeimyną valdyti. Koks tas valdymas, lengva suprasti iš to, kad jau už kelių dienų po savo parvažiojimo botagu pasveikino savo jauniausį brolij; paskui pas kaimyną bjauriausiai iškoliojo ir net laukan išvarė savo tikrą motiną ir da namie šoko su kirviu prie tėvo ir norėjo užmušti. Palukėjus sulaužė vidutiniam broliui ranką, o dabar, vasario 3 d. važiuojant iš Žaslių jomarko, tikram tėvui pradėjo taip plakti per galvą botkočiu, kad ką tik neužmušė. Tėvą iš sūnaus nau-gų išgelbėjo žentas Verbus, bet kol atgynė, tai jau tėvui galvoje buvo penkis skyelės padarytos. Jau trečią sykį Jonas K. už savo darbus-darbelius yra tardytojo

šaukiamas. Iki šiol vis būdavo nuo bausmės kažikodėl paliuosuojamas. Ir dabar, nors tėvai norėtų, kad jį policija suimtų, policija į jį norą nežiūri, ir Jonas kaip vaikščiojo liuosas, taip ir tebevaikščioja.

PASVALYS. Pan. pav. Vasario 18 d. vietinis aptiekorius Rimkūnas — Rimkevičius ir dvarininkai: Chodakovskis ir Klungevičius gavo leidimą įsteigti čia ūkio draugiją „Viensėdija“ vardu. Reikalaujama dar tik kairių formališkumų atlikti. **I. MARIJAMPOLĖ.** Pirmutinis Gabijos susirinkimas. 4, III (20, II) 1912. Tai yra labai simpatiška su platoku programu literatūros, muzikos ir dramos draugija. Geistina būtų, kad kuodaugiausia jos skyrių Suvalkų gubernijoj atsirastų. Na iš pirmo susirinkimo matyt, kad ji pasise-dinim turės, nes prisirašė 78 žmonės (mokeskis 2 rub. metams), išdalinti buvo nariams draugijos įstatymai, atspausdinti su pui-kia (P. Rimšos) vinjete. Į valdybą išrinkta A. Ješmantas (pirmininku), kun. M. Gustaitis (vice-pirmininku), p-lė Pečkauskaitė, p-lė V. Jasaitytė, Bendorius; j kandidatus — Astramskas, adv. Brazaitis, adv. Ciplijauskas.

Iš Moksleivių gyvenimo. Nesenai įvyko trečias Peterburgo Lietuvių Studentų Gamtinių mokslų paskalbėjimas. Buvo perskaitytas referatas: „Delko Lietuvoje taip daug įvairių paukščių“. Referatas buvo gan indomus. Matyt, kad dr-gas referentas turi surinkęs gana daug medžiagos iš ornitologijos. Iš ginčų pasirodė reikalinga smulkiau iširti mūsų paukštiją. Nutarta šią vasarą patiems pasidarbuoti šioje srityje ir per „Aušrinę“ kviesti talti kon kitus moksleivius, suteikiant jiems reikalingų patarimų. Apdirbtą medžiagą nutarta atspausdinti „Lietuvių Tautojė“.

XXX.

LIEPOJUS. Privažiavo čia tiek žmonių, norinčių dangintis į svetimas šalis, kad miesto valdyba nežinanti kur juos dėti. Pirm pasamdytos kazarmos jau išėivijų grūste prigristos, dabar miesto valdyba vėl įieško daugiau būtų, kur išėiviai galėtų palaukti garlaivių išplaukimo. Kasdien išduodama virš 300 užsienio pasportų. Vasario 23 d. garlaivis „Kurskas“ išvežė į Amerikos Jungtinius Valščius ir į Kanadą virš 1,700 žmonių.

Kniga apie Čiurlionį. Girdėtis, kad dr-gijos „Mir Iskustva“ žadama rengti spaudon knygą apie M. Čiurlionį. Kniga būsianti prirengta dviem kalbom — lietuvių ir rusų. Redaguosias ją žinomas dailininkas Bilibinas. Pasakinei „Mir Iskustva“ parodai pasibaigus, buvo nutraukta kairių M. Čiurlionies paveikslų fotografijos. Išviso būsia atspausdinta 5 spalvuoti ir 25 nespalsvuoti jo paveikslai. Be to Aleksandro II muzėjaus valdyba prašiusi pranešti jai, kurie M. Čiurlionies paveikslų parduodama. Mirusio dailininko atminčiai pagerbti kovo mėn. ar truputį vė-liau Peterburge rengiamas rusų ir lietuvių išvieno jo muzikos veikalų koncertas. **J. EL.**

Neleido. „Viltis“ rašo, jog gubernatorius neleido įsteigti Vilniaus lietuviams vartotojų draugijos.

Naujas šventojo Rašto vertimas. „S. Z. T.“ paduoda žinią, jog Aleksandrovsko miestelyje (Resėnių pav.) spausdinasi dabar naujas šventojo Rašto į lietuvių kalbą vertimas. Už kelių mėnesių visa kniga ketinanti būti

išspausdinta ir bus parduodama. Spausdina tą kningą kažikokio Magnio spaustuvė.

Javų stovis. Sniegas visur jau nuo laukų nutirpęs Kauno gub. ir žemė jau vietomis atšilus. Javai iš po sniego pasirodė gražūs, trašūs ir mažą kur išgėdė. („Liet. Žin.“)

Lietuviai prašo naujos bažnyčios. Šiomis dienomis lietuviai nusiuntė vidaus reikalų ministeriui prašymą, kad atiduotų jiems uždarytą Pranciškonų bažnyčią, kur yra dabar miesto archyvas. Po prašymu vieną dieną susirašė apie 200 žmonių.

Vilniaus lietuvių buvo padavę prašymą, kad leistų įsteigti vartotojų draugiją, bet gubernatorius neleido.

Zemaičių vyskupija. Zemaičių vyskupas Cirtautas išventė: subdiakonais šiuos Zemaičių seminarijos klerikus: Jurgį Andraitį, Vilių Francuzavičių, Liudą Gaičuskį, Augustiną Kublinskį, Gasparą Spūdą, Igną Turonką; diakonais: Juozapatą Barzdžių, Povilą Gvaldą, Antaną Ignatavičių, Petrą Kaičiuką, Anicetą Meškauskį, Matą Naką, Praną Stulginskį, Benediktą Sveikauskį ir Izidorijų Tamošaitį.

Pasimirė a. a. kun. Vincas Zapukas, Ziobiškio klebonas.

ŠIAULĖNAI. Nelabai senai mūsų parapijoj viename dideliame susirinkime, kur buvo kelios dešimtys žmonių, buvo bausis teismas. Mūsų klebonas visiems gir-dint teisė ir pasmerkė „Saulės“ mokyklas, kitas lietuvių draugijas ir ypač „Viltį“. Šio laikraščio buvusiuosius ir esamuosius vedėjus pasmerkė pa-sukarti. Tik stebėtis reikia, kaip žinia apie tą bausių teismą žaibo greitumu neaplekė viso pasaulio. — Meldžiamieji, viltininkai, atsiliepkite! Ar dar gyvi esate, ar būdilio ranka dar nenutvėrė jūsų? Tarp ko kito klebonas dar ir šit ką kalbėjo: aš savs tėvų nekėniju už tad, kad manęs mažo nenokė lenkiškai šnekėt. Dabar, kai nuvažiuoju pas dvarininką, kaip ugnyje degu, nes nemoku gerai lenkiškai. Argi jau ir mums visiems reikės lenkų kalbos mokyties? Ligšiol čia, Zemaitijos viduryj, šios mados dar nėra buvę.

Savo ausimis girdėjęs.

Miškus kerta. Pisrodžius pernai metais Kauno gub. miškuose vabalėliams, gadinantiems medžius, daugelis miškų savininkų pradėję kirsti tų vabalėlių apės-tį šią žiemą miško kuningaikščių Oginskių Retavo ir Plungės dvaruose, grafų Plioterių Švėkšnos, Vilkėnų, Gediminaičių, Stemplių dvaruose ir kitur.

Paspirtai į Prūsus. „Vien.“ praneša girdėjusi, kad Skaudvilės, Uppynos, Rietavo ir Plungės gyventojai galėsią gauti pasportus trmpam laikui važiuoti į Prūsus iš pristavo.

Peterburge yra vadinamoji „Lietuvių piliis“ (Litovskij zamok), kuri yra miesto nuosavybė; paskutiniaiais laikais ten buvo intaišytas kalėjimas, kur kalėjo daugiausia moteris. Dabar, pastačius Peterburge tam tikrą moterų kalėjimą, miesto valdyba pareikalavo iš kalėjimų valdybos gražinti atgal miestui pilį.

KUPIŠKIS. Ukm. apskr. Kaip kitur, taip ir pas mus, daugelis įieškotojams visai patinka. Štai neseniai vienai mergaitėi iš Amerikos buvo atsiuntę pinigų. Nieko nelaukdama, ji nusisamdė vadą ir išvažiojo. Bet ką gi! Po kiek laiko sugrįžo namon ir be-

skatiko pinigų, ir be gerųjų rūbų. Visa sudorojo vadai.

P. Valgutis.
GARGZDAI. Telsių apskr. Vasario 23 d. gavo iš Pterburgo telegramą, kad miręs ten ligonbūtyje Mykoliškių dvaro savininkas, kariuomenės inžinieris generolas-leitenantas Liucijonas Bronišas. Sūnus išvažiojo Peterburgan pargabenti kūno savan dvaran, kur dabar ruošiasi iškilmingai kelti laidotuvių.

Jurgis Juodeikis. („Viltis“.)

VILNIUS. Lietuvių Mokslo Draugijos suvažiavimas. Birželio 6, 7, 8, 9 ir 10 dieną tai yra už trijų mėnesių įvyks Lietuvių Mokslo Draugijos narių susivažiavimas. Birželio mėnesį bus ir Lietuvių Dailės Draugijos Paveikslų Paroda, tad Vilniui sutrauks tuomet iš visos Lietuvos daug apšvietesnių lietuvių. Dailės parodoje būtų ko pasižiūrėti ir sodiečiams.

Gedimino pilies kalnas. Jau nebestatys ant Gedimino Pilies kalno mašinų vandeniu traukti. Uždraudė tai daryti Peterburgo Ciesoriškoji archeologijos (Mokslo) Draugija. Taigi Vilniaus miestelėnų noras sugadinti lietuvių senovės paminklą taip ir neįvyko.

Baltarusių laikraštis. Baltarusių laikraščio „Naša Niwa“ redaktorius p. Vlasovas gavo leidimą leist mėnesinį laikraštį baltarusių kalba vardu „Socha“ (Žagrė). Naujas laikraštis būsiąs pavestas vien ūkio reikalams.

Eišiškęs. Lydos pav. Tretininko laiškas. „Ponas M. seniai buvau pas Tamistū. Ko girdec pas jus Pas mus negerai girdec, litvinus muša guda, kur sugauna. Pas bažnyčiu neužturs lietuviškai; kad užturinai lietuviškai, tai ir klausu, kad muše — tai ir man cik nedavė. Antrudienū Kalėdų kunigas vikaras išėjo pamokslu sakyc. Cik parsizėgnoj lietuviškai — taip kad jėmė guda rėkti, giedoc vėlniškais balsais — bažnyčioj; ne treba nam litovskoi nauki, to paganski jazyk! Nie chočem, kab jon ū nas byubu.“

Paskui kunigas nuog ambonos nuvei in kirstija. Paskui kunigu jėmė eiti, cik zakristijonas nelaido, tai nulaidi akis gryžo atgalio. Sedėjau pas altorij krotelėse, visa regėjau. Dieve mano, Dieve, kas tada buvo bažnyčioj! Vieni giedoj, kici lo, ne sava balsais. O Dziakonas po pirmuceini Mišiai kaip nuvej in pakuoj taip daugiau ir neataj.

Pona M. kad dabar atvažiouatai in Čižkivus su lietuviškom knygom pardavinėc taip jau negyventai, užmušt ant smeries. Taip negerai pas mus girdec. Dievas žino, kas toliau bus. Biedni litvinai bėdavoja ir bijo užtaryc lietuviškai; kad užgirsta tai ir muša lietuvius. Prašam gal pas Tamistas yra kokių naujų, atrašykite. Daugiau neruriu ko rašyti. Klionuojous labai žemai“.

Eišiškęs Tretininkas.

LABANORAS. Švėncionių p. Apšvietimas. Eglė. Naujam klebonui kun. Lajevskini čionai atvažiojus, žmonės sukruoto švietis. Tiesa, laikraščius ir kni-gas mažai perka ir skaito. Nedaug kas moka skaityti. Garsi buvo Labanoro „dūda“ plačiai žinomas ir jo degutas. Žmonės ligšiol gyvena sulindę miškuosna. Būnant čia kun. Burbai, išvažio-vusiam Amerikon, labanoriškiai šiek-tiek sukruoto mokytį savo vaikus lietuviškai. Jam išvaži-

vas buvo jau palinkę prie lenkų kalbos, ypač baranaviškiai ir dvarų kamininkai. Kniaga buvo vėl užmiršę, taip, kad vyskupas Roppas vizituodamas Labanorą, išmėtinėjo tėvams, kad nesirūpi na vaikų mokine. Dabar ačiu kun. Lajevskio karstam paraginimui — tėvai sukruoto mokyti savo vaikelius.

Kaimietis.

KAUNAS. Visuotinasai „Saulės“ susirinkimas. Vasario 16 d. Kaune buvo suauktas visuotinasai „Saulės“ draugijos skyrių susirinkimas. Draugijos pirmininkas kun. Olsauskas, atidarydamas posėdį, pasiūlė ir susirinkimo pirmininkus kun. Staugaitį. Susirinkimas priėmė. Iš apyskaitos pasirodė, kad „Saulė“ turi dabar 68 skyrius. Apyskaitas atsiuntė tik 31 skyrius. Vieni skyriai išlaiko mokyklas, kiti skaityklas, o kiti ir mokyklas ir skaityklas. „Saulės“ draugija nors vis augs, bet jos bujėjimui šiek tiek sutrukdė valdžia, nes reikėjo antru kartu gauti jau iš ministerijos pačios draugijos užtvirtinimą. Nors ministerija prielankiai žiūri į „Saulės“ veikimą, bet artimesnėji mokslo valdžia, kaip mokslo direkcija ir globėjas trukdo naujų mokyklų atidarymą. Pernai net buvo įsakyta visas „Saulės“ rašto mokyklėles uždaryti. Visas jas reikėjo pakeisti vienaklasėmis liaudies mokyklomis. Tarp kita ko mokslo globėjai reikalauja, kad išten, kur valdžia atidarys savąja mokyklą, tai „Saulės“ turi savo mokyklą, jei ten ji buvo, perkelti kiton vieton. „Saulės“ draugija, matydama tokius varžymus, rūpinasi pereiti prie kitokių mokyklų, būtent mano pradėti steigti ūkio ir pramonijos (remeslų ir prekybos) mokyklas.

„Saulė“ turi dabar 19 mokyklų gubernijoje, kuriose mokosi 1,185 vaikai—620 mergaičių ir 565 bernaičiai. Kaune ir jo priemiesčiuose yra 6 mokyklų, tarp jų mokytojų kursai, buhalterijos (sąskaitų) kursai, ir kitos.

Be mokyklų „Saulė“ dar turi 20 skaityklų, kurios turi 7.300 kningų.

„Saulė“ šiemet pradeda statyti Kaune ant Žaliojo Kalno savus namus, kurie kaštuosia 12.000 rublių. Aukus namų statymui leido rinkti po Kauno gubernija gubernatorius, o bažnyčiose — vyskupas Cirtautas.

LAUKUVA. Reseinių pav. Neprašytas kviesėlys. Vasario 13 dieną vaikščiotojo po kermošiu vietą žmogus ir šaukė kad žmonės važiuotų į Braziliją ir Argentiną (Pietinę Ameriką). Šilelėje esąs agentas; jis išrūpijasis važiuojantiems per Liepriją dovanai paspartą ir laivakortę (šifkartę). Dalijo ir kningutes, kuriose buvo giriamas Argentinos ir Brazilijos gyvenimas. Tokių agentų reikia labai saugotis, nes šiandien niekas nieko dovanai neduoda. O jei atsirado toks jau agentas, tai matyt ne ant gero žmonėms. Reikia žinoti, kad Argentinoje ir Brazilijoje dažnai žmones parduoda, kaip pas mus per baudžiamą. Be to tēnai oras mūsų žmonėms netinka.

Kirvaitis.

(„Aušra“)

Jeigu tu stipras, jeigu tavėje yra kas nors verto, kas nors giliai sujudinantis kitus, tai tau nepraups, — tokią tai gamtos skausmą. Žmogus suvertas, idant mlyti ir mylėti. Būti žmogum žmoniškoje draugijoje visai nesunki pareiga, o paprastas išvystymas vidujinių reikalavimų; niekas nesako, kad bitė šventa priedermė medų rinkti; ji renka, delto kad ji bitė, žmogus priėjęs į savo vertybės supratimą, žmoniškai ir elgiai, delto kad jam taip elgties prietaka, lengviau, paprasčiau, primiau, išmistingiau. A. J. Hercobas.

Iš Amerikos.

Mississippi pakilo. Jau antra savaitė, kaip vis kyla ir kyla didžiausia Amerikos upė Mississippi. Vietomis vanduo užtvino didelius plotus žemės ir apsmė plačias apygardes. Miestai: Cairo, Ill., Hickman, Ky., Memphis, Tenn. ir St. Louis, Mo. laukia tvanų ir tūkstančiai darbininkų kasa grabas ir volus. Mississippi pakraščiais 6000 žmonių neteko namų ir savo turto.

Japonai griaujasi ties Amerika.

Washingtono padarė triukšmą atidengimas fakto, kad Japonijos valdžia nori inkurti savo laivyno inguolį visai Amerikos pakraščiuje — ant Magdalena Ilandos, Mažojoje Kalifornijoje; šitos salutės ant Ramaus Okeano apima apie 4 mil. akrų žemės ir nuo Amerikos pakraščio tėra visai netoli. Patirta taipgi, kad Japonija apie 40.000 savo kareivių jau turinti atgabenus ir patylomis apgyvendino Meksikoje. Mūsų valdžia sukruoto tarties, kaip čia japonus sustabdyti nuo apsisėdimo Amerikos panamėje.

Išvijo 100 „anarchistų“ San Diego, Cal. aplinkiniai gyventojai su ginklais rankose pasitiko apie 100 atvykusių I. W. W. unijos organizatorių, kuriuos apsiatė ir prispyrė prisipažinti, jogei jie yra „anarchistai“. Tada privertė visus ant kelių atsiklaupus pabučiuoti Amerikos vėliavą, o paskui nuvarė ant gelžkelio linijos ir liepė eiti visus keliais, ir nepasirodyti San Diego paviete.

Jau Rooseveltas šaukiasi. Atvykęs į Parkersburg, W. Va. pulkaininkas Rooseveltas laikė prakalbas, kuriose nurodė, jog rengiamose valstijų konvencijose visur esą bandoma jo kandidatūrai pakenkti. Kas kenkia, nepasakė. Bet priešaukė Amerikos tautą „laikyties teisybės ir nominuoti ką žmonės nori“. O žmonės nori — jis sako — Rooseveltą.

Kasyklėse streikaujant. Iš Philadelphia rašo, kad kasyklų kompanijos rengiasi ilgai prieš streiką spirties, ir kad vietinės darbo agentūros sukruoto del kompanijų medžioti streiklaužius.

Passaic'e riaušės. Passaic, N. J. per keles dienas tvėrė nepaprastai didelės riaušės. Šerifų deputatai nedavė streikuojantiems darbininkams laikyti ant gatvės prakalbų, o iš šaudyti bei akmenais mėtė. Dėvynius streiko vadovus areštavo. Dabar vienok patį šerifai tapo patraukti teisman užtai, kad perdidele davė valią savo rankoms ir šaudė į žmones. Yra ir sužeistų. Streiką veda I. W. W.

Pereitą ketvergą vienas iš kompanijos samdytųjų konstabelių tiesiai su lazda užmušė ant vietos vieną streikių (madžarą). Šiaip miesto valdžia ir policija užsilauko nebloga. Lietuvių šil-streiklėms netraukė.

Iš laikraščių. „Vienas Philadelphia teisėjas išdavė nuosprendį, kad vyras ir moteris nereikalauja vienas kitam atidengti savo praėjusį gyvenimą.“

Bereikalingas parėdymas! Mēs žinome, kad nuo pradžios svieto taip yra pildoma.

Naujas teismas. Nabagas Lynch, kuris įvedė korimo teisma del negrų, nei nežinojo, kad jo būdą prisia vis lietuviai. Anais metais LSS, nulydavo etelį eilę savo „negeistinių“ pillečių. Dabar SLA lyduoja vėl net tris ant sykio: Gegužį, Zemanauką ir Briedieką.

Pasimiesto minčia. Prie dabartinio malkų brangimo labai malonu būtų pamatyti savo akyje balkį...

IARP AMERIKUS LIETUVIU.

WORCESTER, MASS.

Nieko indomaus čia tuom tarpunėra. Tik tas, kad pavasaris jau artinasi ir saulelė pradeda geriau šildyti.

Tūli čia pradeda nerimauti, nes neužlgo žada atvažiuoti W. D. Haywood ir kiti I. W. W. organizatoriai; tas padarė nemaža triukšmą tarp mūsų miesto valdininkų; pasigirdo balsai vietiniuos laikraščius: „Anarchistai! nereik anarchistų organizatorių!“ Laukiama ko nors naujo, nes Haywood'as pasakė, jei kompanijos nepristos ant darbininkų reikalavimų, tai bus išsautka streikai; tokiu būdu dirbtuvės taps uždarytos; kaip tas nusiseks, tai laikas parodys, nes daugybė yra atžagareivių.

Kovo 29 d. atsitiko tragiška, tarptautiška karė tarp vyro su motere. Babinūtė, lietuvaitė apsisėdusi su airiu, taip supjaustė savo vyrą, jog tasai varžosi vietą pas Abrahomą; o pjaustytoja pateko kalėjiman ligi teismo. Tai vis pasekmės negro auklėjimo ir tamsybės; Babinūtė vis mēgo save vadintis „aire“ ir nenorėdavo nei kalbėti savo kalba lietuviška; tai tikra tarptautietė, ir da gavo vyrą airį, bet kaip tas girtas pareidavo, tai jau „baidžius“ išgirsi ko negirdėjai.

Tai lekičia visoms merginoms lietuvaitėms, kurios gėdysi savo prigimtos kalbos ir tautos, o skverbjasi prie kokių žaleskūrių; tokiu būdu pačios pasilieka ant paniekos, o kartais ir nelaimėje.

Alex. Bulevičius.

LAWRENCE, MASS.

Kovo 30 dieną Lawrence sugrižo vaikai. Jų buvo netol apie 300. Sugrižo iš New Yorko, Philadelphia, Barre, Vt., ir Manchesterio, N. H., visi kartu 3-čią valandą po pietų. Kokis čion tą dieną buvo darbininkų jubilėjus-paroda vargu bau visoje Amerikoje kada nors buvo toki iškilmė. Nei Chicago perituose dvejuose metuose per 4-tą liepos dieną nebesurenę taip, kaip čion, 30-tą d. kovo vietiniai darbininkai su I. W. W. vadais — Haywoodu, Trautmanu ir kitais, be jokių turčių-buržujų pagalbos. Tai diena pasiliks darbininkų žmonių amžinoj atminty-historijoj. Apie tuzinias bėmų, keletas raudonų vėluvų, daugybė Amerikonisčių, ir šiaip pilna įvairių tautų ir partijų vėluvų trisdesimtstūkstantinė minia (be vėpsotojų; jų buvo pilni šaligatviai!) maršavo po svarbiausias Lawrence gatves. Pirmojoj eilėj ėjo tūkstantis Lowellio streikių darbininkų, kurie tyčia tą dieną, kad paminėti, atvyko Lawrence su bėmų. Visi streikiariai turėjo prisisege spaudintą kortelę „Don't Be a Scab“. Ant keletos lentų ir vėluvų buvo išspausdinta „Scabs Wanted at Lowell. Apply to John Golden“ (liet.: Lowelįje reikalingi streiklaužiai. Atsisaukite pas Joną Goldeną*).

* John Golden, kaip žinome, yra prezidentu United Textile Workers of the America unios prigulničios į American Federation of Labor — Darbo Federaciją, ir jis (arba jie) visomis pastangomis kenkė Lawrence streikui, tebekenia dabar ir Lowellje. Šit laikraščiai praneša, kad I d. balandžio jisai (geriaus pasakant A. F. of Labor) stosiąs atviron kovon su I. W. W. ir visur buvo keletas didelių gyvų gėlių vainikų. Vienas ytin didelis aštuoni amėnis nėčė. Buvo tai žemje jos autoritatė.

Ayer Mill spinning Room darbininkų. Portugalai nešė gėlių vainiką panašią į pogalvį ir I. W. W. vėluvą. Visi streikininkų sugrižusieji vaikai buvo įsodinti į didelius septynius vėžimus ir automobilius. Sonuose vėžimų bei automobilių matėsi ant audeklo išsiūti parašai: „Ettor and Giovanni Must Be Freed“ (Ettoras ir Giovanni turi būti liuosi); „Open the Jail Doors or We Will Close the Mill Gates“ (Atidaryk kalėjimo duris, nes mes uždarysim dirbtuvių vartus); „Workers of All Countries Unite“ (Darbininkai visų šalių vienikites); „Labor is Entitled to All It Produces“ (darbininkai yra titulais visos išdirbijos); „You Have Nothing to Lose But Your Cains“ (Jūs nieko nepraalaimėsit, kaip tik retėžius); „You Have a World to Gain“ (Jūs pasaulio valdytojai); „All Wealth is the Product of Labor“ (Visas turtas, tai darbo vaisiai); The Mother For Home, the Children For School“ (Motynos namuose, kūdikiukai mokyklose); „We Are Against Child Labor“ (mēs esame priešininkais kūdikių darbams) ir „Release Our Imprisoned Brothers“ (paliuosuokite iš kalėjimų mūsų brolius).

Įspūdinga, griaudi regykla buvo, kada minia prisiartino prie pavieto kalėjimo ir apsupė jį, kur kalia Ettors ir Giovanni. Užmas, klyksmas. Viso miesto policija subėgo. Turbūt manė, kad darbininkai kalėjimo vartus lauzė ir kalininkus išliuosuos. Bet darbininkai to nedarė. Jie tik rodė savo entuziazmą, savo dėką vadams. Pasakojama, kad tą valandą Ettorą ir Giovanniiti kalėjime užslėpė, kad jie nepasirodytų ir tarpe minios neiškiltų karštis kokiam nors blogumui. Apleidę kalėjimą visa milžiniškoji minia ėjo žymesnėmis gatvėmis. Benai grojo, žmonės giedavo darbininkų jubilėjus-paroda vargu bau visoje Amerikoje kada nors buvo toki iškilmė. Nei Chicago perituose dvejuose metuose per 4-tą liepos dieną nebesurenę taip, kaip čion, 30-tą d. kovo vietiniai darbininkai su I. W. W. vadais — Haywoodu, Trautmanu ir kitais, be jokių turčių-buržujų pagalbos. Tai diena pasiliks darbininkų žmonių amžinoj atminty-historijoj. Apie tuzinias bėmų, keletas raudonų vėluvų, daugybė Amerikonisčių, ir šiaip pilna įvairių tautų ir partijų vėluvų trisdesimtstūkstantinė minia (be vėpsotojų; jų buvo pilni šaligatviai!) maršavo po svarbiausias Lawrence gatves. Pirmojoj eilėj ėjo tūkstantis Lowellio streikių darbininkų, kurie tyčia tą dieną, kad paminėti, atvyko Lawrence su bėmų. Visi streikiariai turėjo prisisege spaudintą kortelę „Don't Be a Scab“. Ant keletos lentų ir vėluvų buvo išspausdinta „Scabs Wanted at Lowell. Apply to John Golden“ (liet.: Lowelįje reikalingi streiklaužiai. Atsisaukite pas Joną Goldeną*).

Čionai negalima visko apibrėžti, ką tada žmogaus siela matė bei jautė. Ale gal malonus skaitytos ir persistatys sau iš kelių čion apibrėžtų žodžių visą parodos-jubilėjus bėgį, o jei ne, daugias ir aiškias negaliu rašyti.

Pijus Galindas.

HARTFORD, CONN.

Kovo 31 d. vietiniai lietuviai surengė prakalbas; žmonių buvo pilna svetainė. Pirmiausia kalbėjo vietinis S. A. Stankevičius, prašė publikos ramiai užsilaukyti ir paaiškino, kad artinasi rinkimas miesto majoro, tai kad žinotų, už ką balsuot ir neduotų balsu už alaus stiklą arba cigarą. Potam kalbėjo iš Bostono J. Gegužis. Jis nurodinėjo darbininkų gyvenimą. Pabaigus kalbėt, deklamavo tris mergaitės, viena iš New Britaino, o dvi vietinės. Gražiai išėjo. Po deklamacijų Gegužis pasakė apie mokslą, ir delko mumis kuningėliai vadina bedieviais. Publikai viskas patiko. Tik nekuriė išrodė kaip virkščios vėjo pučiamos čiavėjo.

Ten buvęs.

NEW BRITAIN, CONN.

Neseniai čia viena daili lietuvaitė įsigijo paprastą „bėdą“ — Dievas davė kūdikį. Už keleto savaitių visgi apsiavėdė, pirmias savo vaikiniui intaisius surdotelį, — nes tas nei ant šliubo neturėjo su kno nueiti. Bet ir čia laimės nebuvo — pabalda vaikas pabėgo, jauna gyvenašlė dabar darbinėja savo pažstamiem \$100, kad kas ir tą kūdikį pamtytų. Žinoma, gyvenimas sugriuvo, kaip poperinis palocius. Bet argi čia

mergaičių lengva širdelė yra kalta? Nevidonai tokie ir vyrai. Abėji tokie tik gėdą lietuviams daro.

NEWARK, N. J.

Lietuvių užmušė. Kovo 28 d. dirbtuvės Tréxler Lumber Co. malkyno kieme balkis krito iš aukšto ir užmušė Miką Bilžą, nuo 197 New York ave. Nelaimingas velionis yra gimęs Kauno gub., Radviliškio par., Rerjočių kaime. Turėjo vos dar 34 metus amžiaus. Paliko moterį ir sūnelį arti poros metų. Palaidotas ant katalikiškų kapinių. Teilsis tas vargo pelelė mūsų ateivys po juoda žemle!

A. Masandukas.

EAST CHICAGO, IND.

Čionai svetimtaučiai lietuvius daugiausiai vadina „paliokais“. Žinoma, jie nepažįsta mūsų tautos ir mus priskaito prie lenkų. Bet mūsų pačių kaltė. Kolei mēs patįs nepažįsim lietuvių historijos, neplatinsim lietuvių literatūros, ir nieko neveiksim, tolei ir bus mums gražesnės kitos tautos, kurios pažįsta savo kningas ir laikraščius savo kalboje. Tokiu būdu jie visuomet stovi augščiaus pakilė kultūroje už mus. O mus jie visgi laikys už betaučius nabagus!..

East chicagiečiams dabar yra gera proga žengti pirmyn ir laivinties, nes čia turime inkurę T. M. Dr-tės 127 kuopą. Ši kuopa, nors tik 1 metai kaip susitvėrė, vienok daugelį gero nuveikė del apsvietos, įsteigdama naują kningyną, iš kur nariams kningas duoda skaityti už dyką, net ir į namus neštis. O kningas skaitydami žmonės dažino, ko ir į mokyklą eidamas išmoksta. Čia da yra ir kita nauda, nes prie T. M. D. kuopos yra įsteigta ligoje pašalpos skyrius, kuris už lengvą mėnesinę mokestį duoda ligoje pašalpą, taip kaip ir kitose dr-tėse. Taip, kad prigulinti į mūsų T. M. D. kuopą gauna naudą dvasišką ir medžiagišką (apšvietą ir pašalpą).

Reiktų mūsų viengėnčiams nepamiršti, jog šiemet T. M. D-tė išleis kuningo Žilinsko raštų 4 tomus ir Dr. Garmaus. Taigi kas tik prisirašys prie T. M. D., gaus visas tas kningas žėdnas už dyką. Čia nurodom, kad T. M. D. 127 kuopa laiko savo susirinkimus kas mėnuo 2 nedėdienį po pirmam, 2 v. po pietų.

J. K. Motjukas.

IŠ MŪSŲ STATISTIKOS.

East Chicago, Ind. Lietuvių statistika. T. M. Dr-stės 127 kp. mėnesiniame susirinkime nutarė surinkti vietinių lietuvių nors paviršutinę statistiką. Rinkėjais išrinkta: J. K. Matjukas, J. Skutas ir F. Žickus.

Šiaip-taip pasisekė surašyti visus lietuvius (tik vienas išsiginė, kad nėsas lietuviu!..), apart to 6 su lenkėmis vedę, 3 geruoju su lenkėje. Viso lietuvių šeimynų 54; pavienių 138; merginų 7; mažų 107. Iš viso 359.

Mokančių rašyti 136; nemoکانčių 104.

Turi savo namus 7; lotus turi savačių visgi apsiavėdė, pirmias savo vaikiniui intaisius surdotelį, — nes tas nei ant šliubo neturėjo su kno nueiti. Bet ir čia laimės nebuvo — pabalda vaikas pabėgo, jauna gyvenašlė dabar darbinėja savo pažstamiem \$100, kad kas ir tą kūdikį pamtytų. Žinoma, gyvenimas sugriuvo, kaip poperinis palocius. Bet argi čia

vienam susirinkime jau bandė. Velytina moterims, kad jos susiorganizuotų, taipgi kad nepasilikytų ir merginos, bet prisirašytų. Tik vardas būtų tinkamesnis „Moterių Apšvietos Dr-tė“.

Dabar East Chicagoje galėtų gerai pragyventi lietuvis daktaras, nes arti yra ir kitas miestukas, kur daugelis lietuvių randa. Reikalinga taipgi, kad kas pastatytų gerą lietuvišką svetainę, susirinkimams ir teatrų vaidinimui.

Advokatą lietuvių jau turim, bet su anglike vedę, nuo lietuvių atsižegnojęs, nors iš lietuvių gerai pelno. Mat ir pavardėn kokion išvirto — Poul McClosky! J. K. Motjukas.

S. L. A. VIRŠININKŲ NOMINACIJOS.

Sulyg tilpusio No. 11 „Tėvynės“ rezultato nominacijų, tūliems nuo kandidatūros atsiskaičius, pasiliko kandidatams pagal daugumą balsų tie draugai, kuriuos žemiau paduodame balsavimui. Prezidentas renkamas vieniems metams, Išdininkas dvejiems metams, Išdo globėjas vieniems metams, Daktaras-kvotėjas vieniems metams.

Iš kandidatų į prezidentus daugiausiai balsų gavęs, liks S. L. A. prezidentu, o antras po juo, liks jo vietininkas. Rezultatas balsavimo bus apskelbtas per organą tuoju pasibaigus balsavimams.

Kandidatais yra šie nominuoti:

1. Ant S. L. A. Prezidento. F. Živatkauskas iš Scrantono, Pa.
- P. Mikolainis iš New York, N.Y.
2. Šalnieraitis iš Wanamie, Pa.
3. Ant S. L. A. Išdininko. J. Skritulskas iš New Britain, Conn.
- J. G. Gegužis iš So. Boston, Mass.
- J. G. Alenskas iš Wilkes Barre, Pa.
3. Ant S. L. A. Išdo Globėjo. J. J. Paukštis iš Brooklyn, N. Y.
- K. Varasius iš Pittsburg, Pa.
- J. P. Raulynaitis iš So. Boston, Mass.
4. Ant S. L. A. Centro Daktaro. Dr. Johanna T. Baltrušaitienė iš Pittsburg, Pa.
- Dr. Andrius L. Graičiūnas iš Chicago, Ill.
- Dr. Antanas K. Rutkauskas iš Chicago, Ill.

Kuopų viršininkai, kurie išpildys tam tikras kuoposna išsiaučiantas blankas, yra prašomi gruzinti blankas neveliau kaip iki 10 d. Gegužio (May) 1912 m. Centre sekretoriui, šiūmi adresu:

A. B. Strimaitis,
307 W. 30th St.,
New York, N. Y.

PRIE A. JACKSONO IŠRADIMO.

Antano J. Jacksono, lietuvis iš New York, išradimas, (kaip buvo rašyta 13 N „V. L.“) man rodosi, darbininkams yra pavojingas. Kad lietuviai lavinasi prie išradimų, tuomi reikia pasigėrėti. Vienok šitokia mašina, kuri atliks darbą be žmogaus ir, kaip tvirtina, kad galės paliuosėti daug darbininkų iš krautuvių, ir tokiu būdu suėdėti krautuvių savininkams daugybę pinigų, — tai reikia gi pamjlyti, kas stovis su tais tūkstančiais darbininkais

kurie pasilikis be darbo? Ar tie būriai žmonių turės eiti ant gatvių su savo šeimynomis ir reikalauoti kruvinos revoliucijos? Tik pažūrėkim kiek dabar užsilaiko darbininkų krautuvėse. Jei-gu tie visi netektų darbo krautuvėse, tai negautų jo nei dirbtuvėse, nes ir dabar yra pilnos dirbtuvės.

Šita klausimą meldžiu skaitytojams išrišti per „V. L.“ arba per kitus laikraščius.

„V. L.“ skaitytojas.

Apr. 2 d. 1912 m.
Lowell, Mass.

ATSISAUKIMAS Į VISUOMENĘ.

Gerbiameji pasaulės darbininkai!

Mēs, kaip žmonės streikuojanti darbininkai, šaukiame pagalbą nuo jūsų, kad būtute malonūs del mumi ir sušelpkite mus tokiame varge ir prisiųstute aukų, kiek kas gali, o mēs būsimė labai dėkingi už jus gerą širdį, nes gerai žinote, kad mēs neišėjom su kišeniais pilniais, ale mēs išėjom tik su tos dienos pragyvenimu, nes nebuvo iš kur būti turtingais, nes uždarbai buvo labai maži — vos \$6—7 ant savaitės, oreikėjo išlaikyti šeimyną; tokiu būdu mēs negalėjom būti turtingais ir esame priversti šaukti pagalbą pas jus, mi broliai darbininkai. Podraug užprašom ir kalbėtojus, kad atsilankytų ir paagituotų lietuvius; nors čionai ir yra pora kalbėtojų iš I. W. W. unijos, bet kalbėtojam kalbant per dienas ir iškalba ir syeikata mažinasi; todėl būkite malonūs atsilankyti ir pagelbėti mūsų vadovams, kaip J. Smith ir M. A. Ruseckui, nes tie vaikinai dirba be poilsio per dienas ir naktis. Todėl mēs, Lowellio streiko komitetas prašom apylinkės kalbėtojų atsilankyti ir paagituoti lietuvius — pagelbėti mums kovoti tą sunkią kovą.

Užprašo komitetas aukas siųst sekanciu adresu: Mr. Gustaf Coppen, 43 W. Fourth Str. arba pas lietuvių komitetą:

Rev. Ch. Urbanavičius ir And. J. Veriackas, Rogers str. Lowell, Mass.

FALŠYVI „TAUTIECIAI“.

Prieš keletą metų atgal dągi lietuviai nežinojo, kad jie yra lietuviais, ir prie kokios tautos priguli — jiems tas visai nerūpėjo; tik mažuma prakilnesnių suprato ir žinojo, kas tai yra Tauta ir kokią ji galę turi. Bet atgavus lietuviams spaudą ir pavilizuotų tautų žmonės. Vokiečių — kas vokiška, tai ir šventa; žydų ir italų tas pats; o pas lietuvių šiandien dar visvairi kitaip yra. Šiandien lietuvių tautos vardą panaudoja lenkai, o daugiausia žydai praplatinimui savo karjeros (biznio) tarpe lietuvių. Štai ir Brooklyne keletas dienų atgal pasirodė plekantai ant abiejų pusų drukuoti — viena lietuviškai antra lenkiškai: „Tėmyk, Skaityk! Napdokis, Lietuviška Banka“; kitoje pusėje: „Uvažai,

Czytai! Korzystai, Polski Bank“; Štai čia ir pasirodo, kas pas mus naudoja mūsų tautišku vardu, kaip reklama. Kada žydai panaudoja lietuvišką vardą del karjeros, del savo biznio, ir dągi „Milijonų“ kaucijas garsina, tai lietuviai juos palaiko, su jais darydami biznį. Ta pati ir pas lenkus silpnybė. Prieš keletą savaičių garsus biznierių ir bankierių, Max Rozet, subankrutijo, kuris garsinosi kaip „lietuviška banka“ ne tik centre, bet ir „branciūose“ ir nevieną lietuvių nuskriaudė ne ant 100 dolerių, ale ant tūkstančių. Max Rozet laikė banką New Yorke kaip centrą, ir garsino ją: „Lietuviškas-Lenkiškas-Slaviškas-Milijoninis-Bankierius“; branciai buvo Jersey City, Port Amboy, N. J.; Wilkes Barre, Pa. ir Youngstown, Ohio; ir ant sykio subankrutijo, nunešdamas lietuvių ne šimtą, ne tūkstantį, bet keletą dešėtkų tūkstančių dolerių. Tą patį padarė pora metų atgal Rovnianek and Co. Rodosi, kad lietuviams jau turėtų būti gera lekcija ir reiktų netikėti tiems, kurie nėra lietuviais, o jais vadinasi, ir neturėdami pinigų užtektinos gvarancijos, o garsina milijonus; ir lietuviai savo sutauptus centus pas tokius prakiaša, vietoje sunaudoti sau ir paskirti kelintą nuošimtį nors tautos mokslo pakėlimui, kultūros pastūmėjimui ir savo ateities labui. Kam rėdos lopyt svetimas kišenes. O vienoklopo. Taigi čia ir matosi, kur falšyvas panaudojimas „tautiečio“ vardo. Ir vieton tokių dūminių „bankų“ lietuviai turėtų dėti taupinimui skatikus į pačtos bankus, kur niekadoms neprapuls, nes tai Suvienytų Valstijų turtas ir valdžios priežiūra. Taigi, lietuviai, atminkite šitą patarimą.

J. Ambrozėjus.

JAU „KUNINGAIKŠTIS“ VISAI SUBANKRUTIJO.

Prastų laikų susilaukė visiems gerai žinomas „kuningaikštis“ Jociis, vadinęsis save visokiais vardais ir tvėrėjas po įvairiais vardais visokių kooperacijų ir kompanijų, leidėjas „Pasaulio“ ir „Progreso“, o paskutiniausiu laiku da pasiskardinęs Philadelphiaje su taip vadinama „Atlas Trading Association“. Pastaroji nors jau buvo užbaigusi savo gyvenimą, bet jos tėvas, Antanas Jociis, dar vis tebesilaikė ant 416 Broad Str. ir vertėsi įvairiais būdais, kaip tik sumanydamas. Bet štai kovo mėnesį, 1912 m., už ne-užsimokėjimą randos ir kitų daugybės billų, skolininkai išmetė nabagą laukan ir visą Jocio turtą išpardavė, prikale prie namų durinių lentelę — „For rent“...

Bet Jociis, nuvytas nuo Broad Str. stvėrėsi vėl kokių inmonių; tuoj pasirodė kopertai, Jocio platinami „General Co—Operativ Assaciation, P. O. Box 85, Philadelphia, Pa.“. Nežinia, ar ir dabar Jociis atras taip lengvą pritarimą „socialistų“ ir „pirmeivių“, kaip su „Atlas Trading“ ir „Progreso“, nekurię vyrukai dar ir po šiai dienai nedrįsta akių parodyt, kaip va tūlas garsus karikatūristas; Jocio buvęs gi šalininkas ir keliaujantis agentas, dingo nežinia kur. O daugybė akcijonierių, sukisę Jociui net po kelis šimtus dolerių, keikia Joeį kaip tik įmanydami. Nelaimingas Jociis, kiek jis triukšmo pridirbo, o išto, nei jam nei žmonijai, jokios nau-

dos nėra. Piningų iš žmonių daug išvilijo, bet pats suvargęs po Philadelphiajį sėlinėja. Jeigu būtų protinčiau vedęs mirusią „Atlas Trading Association“, ir būtų mokėjęs prie žmonių su teisybe pritaikyti, tad nėra abejonės, kad šiandien Jociis būtų gražiai gyvenęs ir būtų žmonių gerbjamas.

Vabalukas.

AR TAI GALIMA?!!

P. Mikolainis apskelbė „Vien. Liet.“ „Parduodu Trimitą“. Ir kas to galėjo tikėti? Visi laikraščių skaitytojai gerai žino, jog minėtas „Trimitas“ buvo renjamas išleisti prenumeratoro keliu. Iš atskaitų „Kovoje“ tilpusių matėsi, jog prenumeratoras ant „Trimito“ gana gausiai plaukė. Beabejo, piningų tam tikslui į LSS. išdą suėjo pakaktinai. Kodel dabar „Trimitas“ išstatomas ant aukejono? Nejaugi LLS. jau ant savo leidžiamas knygas, nebegali užsimokėti ir leidžia licituotis, kaip liūdnos atminties Jocio „15 milijonų“ kooperacija! Ką gi tuomi manoma atsiekti? Argi bus užgrėbta sumokėti prenumeratorių piningai? Jei taip, tai labai negražus darbas.

Ar šiaip ar taip nevers, čia sąjungiečiai labai blogai daro, žaisdami taip lengvai su visuomenės piningais. Gana to, jog užmokėta už rankraštį M. Patrauskui \$105, induota Otto von Mauderodei per P. Mikolainį \$25. Viso kartu už „Trimitą“ inmokėta \$130. Ir dabar sąjungiečiai patį savo turtą leidžia išstatyti ant licitacijos!

Man visvienu, kieno rankosna „Trimitas“ pateks; bet prenumeratoriai neturi būt nuskriausti; jie už savo inmokėtus piningus privalo gauti prigulincias knygas. Aš taipgi už savo inmokėtą prenumeratorat atlyginimo reikalauju, nors aš nemįslinu, kad p. Mikolainis „Trimitą“ parduoda su visomis skolomis, t. y. priskaitant ir prigulincius piningus prenumeratoriams, kurių yra gal nemažiau \$300. O tuos piningus sąjungiečiai skolingi; tad kaip žmonėms su jais bus?

Jeigu „Trimitas“ liktųsi išlicituotas ir prenumeratoriai liktųsi nuskriausti, už inmokėtus piningus knygų negautų, tai jų broliai su savo visu liudu kavokitės, nes už tokias skriaudas ir prigauliojimus, jums liandis nedovanos.

„Trimito“ Prenumeratorius.

POLEMIKA IR KRITIKA.

13 N „Keleivis“ peržvalgoje pajukia Dr. Tupperio lekeiją apie Lietuvą, laikytą 10 kovo Bostono Dailės Muzejuje. „Keleivio“ redaktorius netiki, kad Dr. Tupperis sakė, jog Lietuvos svarbiausi industrija, tai agrikultura arba žemdirbystė. Pagal „K.“ redaktorius nuomonę, tai agrikultūros negalima esą vadinti industrija... Nežinia, kur tokį negirdėtą mokslą ponas „K.“ redaktorius ingijo. Mūsų laikų mokyklose mokytojai ir profesoriai išguldo, kad „Japonijos svarbiausi industrija yra agrikultura; japonai sėja ryžius, miežius, rugius, kviečius, šebelbonus ir kitus javus. Potam eina pas juos žuvininkystės industrija, kuri ten

labai išsiplėtojus: 377,500 laivų ir 3,507, 650 žmonių kasdieną prie žuvų dirba, etc.“ Šitokias žinias mēs galime paimti ir iš „New Census Atlas of the World“. Jau ir tas parodo, kaip mūsų redaktorius panašūs „Keleivio“ redaktoriumi klaidina savo skaitytojus net pačiomis elementariškoms žiniomis. Jeigu mokyklose profesoriai mumis mokina, jeigu viso svieto mokslo žinovai daro, kad agrikultura ir žuvinimas taipgi yra industrija (išdarbija), tai kodelgi gyvulių auginimas negalima prilyginti prie išdarbijos arba prie industrijos? Negirdėtai mus „šviečia“!

Bigelow pradinėje mokykloj, So. Bostone, kada aš tenai lankiausi, mokytojas aiškino, kad industrija reiškia išdarbija. Franklin Foundation, kada lankiau Science kursą, taipgi instruktorius mokino, kad Arabijos 80 nuošimčių gyventojų užsiima tik agrikultūros industrija.

Čia aišku, kad „Keleivio“ redaktorius bando kenkti Lietuvos kultūros kilimui; jam labai nesmagu, kad dabar Lietuva pabudo iš miego, kad ji užinteresavo net pasaulio mokslininkus, kad tie net iš Amerikos važiuoja Lietuvon, važiuoja tokie inteligentai, kaip va Dr. Tupper, kuris praeitą vasarą viešėjo Lietuvoje, o dabar važinėja po Amerikos didesnius miestus, knygynus, muzėjus, universitates, ir skaito lekcijas apie Lietuvą.

Daugiau „K.“ redaktoriumi patariu nekandžioti „V. L.“ korespondentų, nes šitie matomai daugiau turi mokslo už „K.“ redaktorių ir visai lengvai gali sukurti toki redaktoriaus juokingą išsišokimą.

„V. L.“ kor. Ne-inžinierius.

VAISBA—KOMERCIJA.

Vaisbos filosofija remiasi ant systematiškos knygvedystės pamatu. Antra — vaisbininkas turi būti nuosekliai susipažinęs su taja vaisbos šaka, kuriaja jis užsiima. Paveizdan: Kriaudės negalės pasekmingai vesti mėsos ar valgomųjų produktų krautuvės. Pirmą — jis nėra susipažinęs su čieniomis prekių, kurios tokiai įstaiagai reikalingos, o antra. — jis nežinos ir negalės suprasti gerumo ir kokybės prekių, kurios jo įstaiagai būtų tinkamos, kad užganėdinti pirkėjus. Tarkia, jis nuo fabrikantų pirkto kius daiktus, kurie bus netinkami pardavimui, o tankiau, gal ir visuomet pirkdamas permokės. Tokiam vaisbininkui atsiradus šitokiose aplinkybėse sunku bus užganėdinti pirkėjus, šie nuo jo nebeperks, o tada kokios pasekmės? Deja! Išėigos nėra kitos, kaip bankrutuoti — piningai sunkiai uždirbti žlunga be naudos. Kitaip atsitiktų, jeigu kriaudėms imsis vaisbininkystės savo amate. Jis turės čia šokias-tokias pasekmes, kadangi jis yra savo vietoj, pažįsta pilnai dalyką, kuriuo užsiima.

Bet ir savo šakoje užsiimančiam vaisba dažnai nepasiseka. Del to, kad rasi tam kenkė paties žmogaus pobūdis, nemandagumas ir nemokėjimas apsieiti su pirkėjais; labai daug kenkia ir nešvarumas. Šitos aplinkybės stumte stuma pirkėją nuo parda-

vėjo. Pirkėjų akis labai patraukia svarumas. Kur krautuvė užlaikoma švariai, kur prekės yra gražiai sugrupuotos ir iškrautos tinkamoje vietoje, kur patsai vaisbininkas yra apskrus ir mandagus savo apsičimui, ten yt magnesas trunkia pirkėjus. Čia jie tankiai yra pasiryžę ir gatavi net brangiau užmokėti už prekes. Šitokiam vaisbininkui turi sekiesi prie to, dar, jeigu jisai systematiškai ves knygas ir atžymės tinkamai bėgi savo apyvartos, taipgi įvairių būtinųjų išlaidų. Būtinomis išlaidomis vadiname: rendos už krautuvę ir būstą, šviesa ir šiluma, pragyvenimas ir užlaikymas šeimynos, darbininkų algos, rūkymas ir gėrimas. Šitos būtinųjų išlaidų sriovėms turi žėdnai būti atskira rubrika kningose, jeigu nori nuosekliai žinoti kaip, kiek ir kuria sriove išplaukė tavo piningai — uždarbis. Paveizdan, mėsininko savaitinė apyvarta yra \$300. 20% uždarbo padaro \$60 savaitėje; o į mėnesį apie \$245. Iš šitos sumos reikia apmokėti — padėkim rendera už krautuvę \$35 į mėnesį. Šiluma ir šviesa krautuvėje ir būste \$10. Darbininkų algos \$100. Pragyvenimas ir užlaikymas šeimynos \$40. Renda už būstą \$15. Viso išlaidų tokiu būdu bus \$200 į mėnesį. Taigi gryno pelno tur likti dar \$45, kas į metus padarė \$540 gryno pelno. O ką gi turime pastebėti apie paskutinę sriovę būtinųjų išlaidų — būtent rūkymas ir gėrimas? Didesnė dalis vaisbininkų ant šitos paskutinės išlaidų sriovės visai atidžios neatreipija. Mat už rūkymą ir gėrimą išimoka mažomis sumomis, tai ką čia ir bepaysyti. Iš ryto enant į darbą reik išgerti „šnapsiukas“, kas čia, tik 10c.; apie 9-tą rytę reik išgerti antra, tai jau antras 10c. Išgėrus reik ir užsirūkyti cigarą, ne brangų tik už 5c. Atėjo geras pažįstamas, tai ką jau darysi, reik „užsifundyti“ ir tai už mažai, tik už 20c. Einant pietų reik irgi išsigerti, kad geresnį turėti apetitą; valgant pietus, kad kąsniai slidžiai rytūsi, reik išgerti „pantukę“. Vis tik už mažai, tik už 10c. Po pietų irgi tas pats. Ir ką gi čia rašinėsi į knygas. Juk tik mažmožiai. Piningas yra labai slimodus daiktas. Šitą nepastebinti vertelgos, tik po 10c. ar po 5c. ant kart, per dieną išleidžia nuo \$1 iki \$2. Taigi tas, kuris praleidžia tik \$1 į dieną, dar šiaip taip verčias; bet tas, kuris išleidžia po \$2, turi kas mėnesį po \$15 nedatekliaus. Todėl, nors ir tinkamiausias jis būtų savo vaisbos šakoje, visvien ilgai negali tęseti, tur bankrutuoti.

Kitaip būtų, jeigu toks, švarus, mandagus ir savo šakoje tinkamas vaisbininkas vestų dar ir knygas systematiškai. Kningose pažymėtos rubrikos jam aiškiai parodytų, kaip daug ir ant ko jis išleidžia savo uždarbį. Tie 10c. ir 5c. sutraukti tam tikroje rubrikoje, gale mėnesio parodytų sumą apie \$60. Šita suma jam parodytų, kad reik sumažinti išlaidas, nes panašiai elgianties neilgai begyvesi. Taip systematiška kningvedystė yra tikruoju vaisbininko sargu.

Šitie prirodymai gal nebus teisingieji tokiems vaisbininkams, kurių savaitinė apyvarta yra du ar tris kart didesnė, nes esant tris kart didesnė apyvartai, liks daug daugiau ir pelno. Todėl, tokios mažos būtinios išlaidos, kaip augščiau prirodyta, nebus pastebėtinios. Šitos vaisbininkas gal išleisti ant prarūymo ir gėrimo \$60 į mėnesį, bet kita \$60

jam dar liks. Bet šitos rūšies vaisbininkų tarp lietuvių mažai tuom tarpu tiesiranda. Visi ar bent didesnė jų dalis yra skurdžiukai ir mažosios apyvartos vaisbininkėliai. Vienok, nors būtų apyvarta ir didžiausia, nors grynas pelnas taip didelis liktų, tačiau įstaiaga be systematiško kningų vedimo išrodo yt prakiurės maišas.

Todėl ir matome iš to kas augščiau pasakyta, kad vaisbos filosofija remiasi, idant turėti iš jos pasekmingą naudą, ant šių būtinai reikalingų ir neapleidžiamų principų:

1. Žmogus tur būti gerai apsi-pažinęs su taja šaka vaisbos, kuria jis užsiima.

2. Kningos turi būti vedamos systematiškai. Kiekvienas, ar tai apyvartos, ar tai būtinųjų išlaidų, bėgis tur būti, tam tikrose rubrikose, atžymėtas.

3. Svarumas, apskrumas ir mandagumas kiekvienam vaisbininkui yra būtinai reikalingas. Šie dalykai yra tai magnesas, kuris pritraukia pirkėjus.

4. Taupumas ir pačėdumas. Yra pasakyta: „Kas neatboja cento, tas neturės dūrio“. Ši patarlė yra teisinga.

Todėl, idant turėti pasekmes vaisboje, būtinai reikia šitų principų prisilaikyti.

Bus šituose klausimuose plačiau bus pakalbėta sekanciuose „V. L.“ numeriuose. J. Valas.

KAS DEDASI KASYKLESE.

Wilkes Barre, Pa.— Pereitą savaitę beveik visoje Pensylvanijoje tapo sulaukta kasyklėse darbai. Nėra tai streikas, bet taip vadinama „suspensija“. Mat dar vis buvo manoma, kad šokiū ar tokiu būdu operatoriai ir anglekasiai susitaikys. Bet šita viltis pradeda dilti. Dabar išsiaiškino, kad anglekasiai nebeapsikakina pirmesniais reikalavimais, ant kurių operatoriai gal būtų jau ir nusileidę. Anglekasiai reikalauja nebevien, kad būtų pripažinta unija, bet reikalauja, kad prie kasyklių intaisymo nebūtų primami joki žmonės, kaip tik unijistai. Šitas reikalavimas irgi nebūtų taip baisus, jeigu operatoriai žiūrėtų anglekasių akimis. Juk po teisybės, kas dirba prie kasyklių, tai ar jis dirba žemėse ar ant viršaus, vistiek jis priklauso į anglies industrija. Bet kitaip mano operatoriai. Jie laikosi dar senesnio nutarimo streiko komisijos — nuo anų didžiųjų streikų. Tada-mat buvo pripažinta, kad kompanijos gali prie kasyklių intaisymo samdyties žmones, kokius nori. Ir jie sako, kad šitie žmonės tik tada gali intaisymus daryti, kada kasyklės nedirba. Taigi kada iškyla streikas ar šiaip liuoslaikis, tai kompanijos samdo žmones ir taiso. O dabar sako unija paliepė sustabdyti ir intaisymų darbus; tokiu būdu, kada kiti norės streikui užsibaigus eiti į darbą, tada reikis imties už taisyčių ir visi anglekasiai turės ilgą laiką laukti. Be to, kompanijos skundžiasi, kad unijos pastatyti pikietai prie kasyklių atkalbinėja žmones neiti prie pataisymų ir rašyties į uniją.

Tokia tai dabar kasyklių situacija. Ji gali išsukti ir tikrą streiką, kurio šiuos žodžius rašant dar nėra. Dalykai eina vis aštryn. United Mine Workers sparčiai organizuoja anglekasiaus, ir sako, kad visur darbininkai stipriai stovi prie reikalavimo,

1. Žmogus tur būti gerai apsi-pažinęs su taja šaka vaisbos, kuria jis užsiima.

2. Kningos turi būti vedamos systematiškai. Kiekvienas, ar tai apyvartos, ar tai būtinųjų išlaidų, bėgis tur būti, tam tikrose rubrikose, atžymėtas.

3. Svarumas, apskrumas ir mandagumas kiekvienam vaisbininkui yra būtinai reikalingas. Šie dalykai yra tai magnesas, kuris pritraukia pirkėjus.

4. Taupumas ir pačėdumas. Yra pasakyta: „Kas neatboja cento, tas neturės dūrio“. Ši patarlė yra teisinga.

Todėl, idant turėti pasekmes vaisboje, būtinai reikia šitų principų prisilaikyti.

Bus šituose klausimuose plačiau bus pakalbėta sekanciuose „V. L.“ numeriuose. J. Valas.

kad būtų pripažinta unija. Šią sėdėdama bus dar viena konferencija New Yorke ir Philadelphiajose tarpe unijos vadovų ir operatorių. Girdėtis, kad operatoriai ketina pripažinti uniją, bet tik išimtinai kietųjų anglių darbininkams. Tačiau greitos santaikos sako nebus. Jeigu ir susitaikytų, tai praeis da ilgas laikas, iki bus darbininkai pašaukti į darbą, nes prisieis ilgai išdirbti kontraktų išlygas, kurios yra visai naujos ir ikišiolei nepaprastos; bus da čia eilė konferencijų.

Tuom tarpu žmonės jau užtvino visus miestus. Pensylvanijoje užte ūžia ant gatvių; salūnai daro nesvietišką biznį. Kiti važiuoja Europon.

MILWAUKEE SOCIALISTŲ PRALAIMĖJIMAS.

Dvejus metus išbuvo socialistų partijos valdžia mieste Milwaukee, Wis., ir pareitą savaitę šita valdžia vėl perėjo į rankas senųjų partijų: republikonų ir demokratų, kurios susivienijo prieš socialistus ir šios valstijos bei miesto rinkimuose pervarė bepartiviškus kandidatus. Socialistų Milwaukee majorą, Emilį Seidel, pamainė bepartivinis Dr. Gerhard Bading, kuris gavo už Seidelį 12,972 balsų daugiau (Seidel gavo 30,200). Taipgi bepartiviniai gavo į savo rankas ir miesto tarybos didžiumą. Apgalėjus socialistus, naujoji valdžia su ekstazu nutraukė nuo miesto rotušės raudoną socialistų vėliavą, kuri per devejus metus čia plavė savo, ir jos vieton iškėlė Amerikos dryžai-žvaigždėtą vėluoką.

Permaina įvyko visai netikėtai. Buvo tikėtasi, kad tie žmonės, kurie balsavo už socialistų partiją, balsuos už ją ir ant tolesnio nes po devejų metų žmonės juk spėjo pažinti, kad socialistai nori miestui daug gero ir nori įvesti moksliską valdžios metodą. Bet išėjo antraip. Žmonės — vis žmonės. Vakar jie šaukė už socialistus, bet staigių stebuklų nesulaukė, išėjo iš kantrybės, ir vėl grįžo prie senųjų partijų. Pirmutinis buvo Amerikoje bandymas paduoti didelį miestą ir socialistų rankas, ir pirmą sykį taip neilgai šitai partijai teduota laikas miestą valdyti. Dabar jau paplito iš tų pačių balsuotojų visoki socialistams užmetinėjimai: tai kad jie apsunke miestą dideliais mokesčiais ir vienok nieko permainų nepadarė, tai vėl kiti pykstas, kad socialistai panaikine civilišką šventes, kad ignoravę Amerikos vėliavą, etc. Kiti užmetimai svarbesni, kiti menkesni. Bet vienas aiškiai matoma, kad net ir tarpe kulturingų vokiečių, kurie beveik didžiūmoje Milwaukee apgyvenę, nėra da paprastieji žmonės prie socializmo prisirengę; ant jų ir pasitikėt sunku: šiandien jie balsuoja už tą, rytoj už kitą. Todel pasilieka amžinai teisinga šita maksima, kad prie visko, taip lygiai ir prie socializmo, žmonės turės prieiti tik labai povaliai, evoliucijos keliu; taipgi ant vienų darbininkų nėra ko pasitikėt, — reikia kad tam sympatizuotų ir platesni visuomenės klodai, kuriuos dabar socialistai taip niekina. Milwaukee juk yra darbininkų miestas; buržuazijos tūn gal tėra ant šimto žmonių kokis desėtkas; kodel gi balsavimuose tokia didelė minia atidavė vėl balsus už taip vad. „buržuazines partijas“? Milwaukee atsitikimas bus didelė lekcija visiems politikos vadovams, kaip socialistams, taip ir ne socialistams.

LAIŠKAI IS LIETUVOS.

Antošavas, Panevėžio apskr. Šį kartą aš noriu kiek plačiau apie šį kampelį parašyti. — Ši parapijė dar neseniai atsiskėlė nuo Vabalninko parapijos; išvis yra apie 1200 dūšių. Beveik dar visi gyvena sodžiuose; tik dabar jau pradėjo skirstytis į vienasėdžius, k. v. šie sodžiai: Actravai, Daršiškiei ir Paliepjai. Ir kiti ketina, kaip va Čiuladai, Oginių okoličio; bet ir pastaroji per savo didumą neturi jokios sutarties, nes jau kelinti metai kaip tariasi. Ūkis čia vedamas, kad ir vienasėdžiuose — senoviškai; dauglankio niekas neužveda; reitai kas dabilus sėja pūdymui, — visą trečdalį žemės dyku laiko. Dar yra ir tokių, kurie su Dievo pagalba ir mediniais arklais tebearia! Naujų įrankių retai kur tevertoja (akselines).

Apsivietimas toks. Eidami bažnyčion kiekvienas nešasi maldakningę; bet jam paduok laikraštį ir kniguotę, tai jis visai nesulebzuos. Laikraščių pareina „Šaltinio“ 5 egz., „L. U.“ 1, „Vilties“ 2, „Vien.“ 3, „Aušros“ 1, „Vien. Liet.“ 1. Tai tiek laikraščių. 1908 m. kun. Sivilis buvo išrašęs „Nedėldienio Skaitymą“ ir „Šaltinio“ kiekvienam kaimui savais pinigais; manė tuo inpratisjais antašviečius prie skaitymo; bet veltui! žmoneliai nelinksta prie to ir gana. Dauguma sako: „bene iš laikraščių duona valgysi!“ Apie ūkio raketelio sutvėrimą jiems nei neužsimink; jie sako: „mus tėvai išmokino žemę dirbti; ką geramums iš tų agronomų?“ Bet mūsų ūkininkai delto dejuoja, kad šeimyna (sandininkai) esą labai brangus, išvirke, per metus kelis ūkininkus pereina.

Dar kelis žodžius apie jaunimą. Jaunimas mūsų, tai nekaip stovi. Visų apylinkių jaunimas tveriasi į ratelius, lavinasi, šviečiasi, o pas mus — liūdna ir rašyti! Jei užsiminsi apie skaitymą, tai gausi „durnių“; jiems mielias už stalo prie alaus uzbodo neginti laikas, ne ką paimti į rankas „raštalaiķi“. Mūsų vaikiniai narsus: dažnai pliauskėmis galvas skaldo ir kraują nuleidžia (tikra tiesa!). Vakarūškos atsibūna beveik kas subatvakarį ir nedėldienį. Kiek čia linksmybės! armonikos tik žveigia, bubnai staugia. Bet tame dar nedaug blogumo. Blogiau, kad kartais nedailiai žaidžia. Yra papratimas žaislėse vienas kitą bučiuoti: vaikas merginą, mergina vaikina; čia tai jau nepadoru, nesveika ir nedailu.

Na, kad rašyti, tai jau apie viską. Čion yra Oginių okolice (bajorų sulenkėjusių, nuo senovės lietuvių). Čia dar prasčiau dedasi. Gyventojų (dubų) yra per 100. Tai yra labai didelė! Bet apšvietimas jų menkas. Jau iš to matyti, kad triobos jų kai lauzai; be jokios tvarkos, visur išsimėtę; kalba pusiau barbariška, nors ir „poniška“. Pereitais metais dvarininkas Venslavavičius buvo veltui užsakęs „Jutrzenką“. Rodos buvo „aušra užtekėjusi“, bet kai išsibaigė prenumerata, tai nei vienas neužsisakė savais pinigais; mat dar nebaigė inprastį skaitymą. Jaunuomenė girtuokliauja ir kaziras lošia iš piningų (tas paprotis jau čia nuo seno; sako, kad seniau šlektos belodami pralošdavę drabužius, dargi... kelines; tai tada bačkoj (statinėj) įlindę, ir via lošdavo). Tai vis lenkų bajorėlių lekas ir sėlinos...

J. Gurkl—Makaitaitis.

Darsūniškis, Trakų pav. Šiemet darsūniškėčiai kad jau pagarsėjo tai pagarsėjo savo negražiais darbėliais. Daugelį nekaltų žmonių sumušė, ir ant kelių tankiai pastoja. O po teismus, tai kas savaitė vazojasi; tai nors žemiečių viršininkui balius, nes alaun gauna gerai išsitraukti su teismais; kai kuriems net po penktą kartą tenka būti teisme. Daugelis bylų kyla vis del tos degtinės. Tuom tarpu apšvietimas pas mus tai kaszin begu augštesnis už chiniečių. Ir kada pas mus prasiblaivys apšvietos saulute!

Darsūniškių Piliėtis.

IS SIZRANIAUS, RUSIJOJE.

(Iš kareivių pulko) ... Pirmianisiai parašysiu keletą žodžių apie savo kelionę. Kada išvažiavau iš Suvalkių į pulką (kariuomenėn), ir atvažiavom į Oršą (Mohilevo gub.), traukiniui sustojus inlipo vagonan vyras ir moteriškė, kuriuodu pradėjo lietuviškai šnekėtis. Aš išgirdęs prigimtą žodį ir nudžiugęs, tuojau priėjau ir paklausiau, kur jie važiuoja? Jie man atsakė, kad važiuoja namo, į kaimą Kurilika. Išlipsią jie ant sekančios stoties Osinovkos, o iš ten eisiję pėsti. Pradėjau klausinėti, kaip jie į šitą Bielorussijos kraštą pateko? Atsakė, jog čia daug raudasi lietuvių, apsigyvenusių jau nuo 26 metų atgal; jų tarpe esą mažai gudų tesirdana; o kurie ir gyvena tarpe lietuvių, tai tie jau gražiai moką lietuviškai, nes tarpe lietuvių viešpatauja grynai lietuviška kalba. Randasi esą netoli Oršos ir lietuviška bažnyčia, tik pamiršau, kokiame miestely, ir kuningo pavardę užmiršau.

Apie Oršos miestelį esą randasi keletas kaimų, vien tik lietuvišiais apgyventų, jau nuo 1886 m. Kaimų vardai esą sekanti: Kolinova, Babinec, Devintas, Bajorai, Barcieva, Pacava, Dubrovka, Vaškina, Traškūnai, Daunorai, Ksavarija, Cegelnia ir Kurilika; iš kurio ir šitiedu vyras su motere paėina. Pavardę šių žmonių — Mikulskiai (vyras — Stanislavas), paėina iš Kauno gub., Zarasų pav. Žmogelis man aiškino: kokiū būdu jie apie Oršą apsigyveno. Atgal 26 metai koksai ten pirklys nupirkęs girios plotą; medžius iškirtę, o žemę pigiai pardavę. Iš šitos prugos sako ir teko pasinaudoti Kauno gub. lietuviams. Kiek man tasai žmogelis paaiškino, tai dažinėjau, kad tēnai žemė esanti pusėtinai derlinga, gali sėti javus, kokius nori, vis neprapuola; bet jie daugiausiai sēją linus ir gyvulius angina, nes iš to turi didelę naudą ir visi pusėtinai prasigvyne. Daugiau negalėjau su juom pasikalbėti, nes žmogelis tuojaus su manim atsivėikino ir išlipo ant stoties Osinovka.

Už išvažiavimą iš Lietuvos be pasporto į Ameriką, buvau atiduotas po teismo, kuris ir priteisė mane atiduoti pulkan (į kariuomenę). Teismo ištarmėje šiaipo skambėjo: „Obviniaemaho Osirpa N (takoho to), sverch uplaty paspartnoho sbora v razmierię sta ptiadesiati rublei (150), padvergajut deneznomu vzykaniju v tri rublia, a pri nesostojatelnosty — arest na odnie sutki“... Kad būčiau neprivalęs eiti kariuovion, gal būtų ir prisieję pusantro šimto rublių užmokėti. Dabar gi pasiganėdinan tik savo kailį inklika.

... Aš dabar linksmai gyvenu muzikantų kamandoj; atsirado pas mane keletas ir gerų draugų. Vienas A. M. iš Vilkaviškio pav. Vaikinas tautiškos dvasios ir pušėtinai apskaitęs. Antras — R. S. iš Kauno gub., taipgi vaikinai laisvų pažvalgų. Tankiai pasišuos draugus lankausi, jie mane puikiai pavaišina, kaip jauną kareivį, duoda laikraščių pasiskaityti: „Lietuvos Ūkininką“, „Garnį“, „Šaltinį“, „Vienybę“ ir „Kovą“. Randasi ir daugiau lietuviškų kareivių, ale tie jau kitokių pažvalgų: kiti sarmatijasi lietuviškai kalbėti. Vieną užtėmėjau net unter-oficierų, lietuviškai laišką rašantį, o kalbėt lietuviškai nenori, vadina save lenku. — Šiame mieste gyvena ir mano dėdė F. D., mano motinos brolis; turi tarnystę ant geležinkelio, vyresniuoj „pismovoditelium“ — Pralėdžiu laiką sau liuosai... Tarnystės jau nedaug liko, vos... du metai ir pusė! O kaip girdėt, kad tai sumažjis kareivių tarnystę, tai turėčiau progą su visais jumis greičiaus pasimatyti...

Apie kareivio gyvenimą tai tiek turiu pasakyti, kad labai sunku, jeigu norėtum aprašyti. Kareivio gyvenimas yra baisiai sunkus, ypač pirmą metą, nes begalo sunki disciplina, — sunkesnė, negu kada buvo pirmiaus. Prastas maistas, prastas apėdėdas, o ir to paties neišduoda į laiką, kada priguli; užklodžių negavome visą žiemą, vos tiktai dabar išdavė. Kazarmės padarytos iš arklų tvartų, kur pirmiau kavalerijos arkliai stovėjo. Žiema buvo baisiai šalta, o kuro nedavė kiek reikia del pašildymo kazarmių; užsikloti neturėjom su kuo, tai užsiklodavom tais pačiais šineliais kur dienos laiku vilkėdavom; bet visgi reikėjo dantimis kalenti nuo perdidelių šalčių. O dieną smarkiai mokina, bevaikydamai labai sušildo ir be jokios naudos krausto biednam kareiviui sveikata. Šiemet jaunus kareivius anksti prirenę prie šaudymų ir prie visokių užsiėmimų, kokius kareivis turi žinoti. O kad greitai išmokinti, tai žinoma, turi gerai pakamuoti; už kožną prasikaltimą bausiai vaiko, arba už neišmokimą užduotos lekcijos — tai jau bent mokina! Girdėdavau kitasyk, kad nevalia kareiviu mušti rusų kareivijoje; bet mano nuomonė — būtų geriau, jei kokį sykį ir kaukšteltu, o ne taip kankintų, kaip dabar begėdiškai kankina. O ypač atsiranda iš mūsų brolių lietuvių tokių kankintojų (Randasi vienas lietuvis, jaunų kareivių kankintojas Andrius Naudžiūnas, pagyvenęs Amerikoje devynerius metus, — grįžo kariuomenėn ir mokina jaunus kareivius; turiu tiesa pasakyti, kad tas jau atsiprašant — tikras rakalis; baigia jau tarnystą ir vėl ketina važinot Amerikon ir apsigyventi kur apie Shenandoah...)

Girdėtis, kad mus pulką iš čia perkels ant Kaukazo; užtai nori gerai prisirengti kelionėn, išmokyti jaunus kareivius. Mūsų pulkas pora metų atgal stovėjo Panevėžyje, Kauno gub., o dabar po biskį vis stuma į tolimuosius rytus. Kada pasklido paskalas, kad pulka iškels, tai užraudė kareiviams išėiti į miestą; jeigu kam ko reikia nusipirkti, tai surrenka keletą, vieną paskiria vyresniu, ir veda komanda į miestą, o apsirėikalavę turi vėl greitai sugrįžti; užeit niekur nevalia; vienų žodžių — kaip kalėjime. Laikraščių nevalia jokių skaityti, išskiriant keletą kūdikiskų knigė-

lių, kurios randasi pulko knigyne, apie kokias ten geležines kiaules ir smakus su dvylika galvų; be to dar yra apie rusų kareiviskus didvyrius, kaip jie nesigailę už tėvynę krauju pralieti, ir tt.

Mūsų pulke, tai yra 179 Ust-Dvinsk, 16. ratoje, lošia kaip kada ir teatrus. Per užgavėnes pastatė ant scenos puikius kareiviskus veikalėlius, su dailiai pritaikintais dainavimais; kokia jų yra vertė ir pakraipa, tai jau bus jums aišku; bet vistiek buvo linksma praleisti vakaras; buvo visiems kareiviams įžanga už dyką. Buvo prisirinkę ir oficerių apie kokią penkiasdešimtą su savo pačiomis ir meilukėmis; ir visi buvo užganėdinti, plojo rankomis. Aktoriai buvo iš pačių kareivių, gabūs vyrukai surinkti; buvo kelios ir aktorės miesėtonkos.

Tai tiek šiūom sykiu iš mūsų kareivių gyvenimo.

Buvęs brooklynietis N. N.

RUSO—AMERIKONISKI VAIDAI.

Petraukimas sandoros tarpe Amerikos ir Rusijos tebėra pasirusus degančiuoj dienos klausimu. Kaip žinome, Amerika šitame dalyke jau surinko kaziras nuo stalo ir skaito šitą lošį jau užbaigtu. Netaip gėdasi Rusijoje. Neseniai Peterburge atsibuvo bajorų salėje triukšmingas susirinkimas, kuriame dešinieji „patriotai“ iškalbėjo daug atrių oratėjų ir kumščiais grumodami Amerikos link, apskelbė jei ekonomiskąją karę, — tai yra žada uždėti ant amerikoniškųjų tavorų muitą — „rublį ant rublio“!... Apie šitą neapgalvotą rusų karštuolių žingsnį rašė jau visi rusų pirmieviški laikraščiai ir iš jų nei vienas to nepagyre. Kas gero iš tos karės išeis? — jie klausia.

„Zaprosy Zizni“ rašo p.***: „Suprantame, kad delei šito klausimo abiem pusėm negalima bus tiesioginiai susikirsti... negalima šito klausimo išmatuoti siauru mastu mūsų nacionalistų ir patriotų. Pas mus šiaušiasi maža krūvelė pramuštagalvių politikierių, kurie tuo užsiima tiktai kaip politiska spekuliacija. O tūn (Amerikoje) tuo interesuojasi visa valstijinė valdžia, visos politiškos partijos, visa visuomenė nuomonė, kuri skaito šitą dalyką — dalyku tautiškosios savigarbos, surištos su pamatiniais principais dabartinės viešpatybės. Pas mus šiaušiasi del šovinizmo ir žmonių (žydų) neapykantos, o tilietiški delei politiškių, pilietiškių ir visuomeniškių principų“...

Rusai šovinistai šaukia, kad čia esą „žydų intrigos“. Bet jie nenori žinoti, kad Amerikai rūpi ne žydų, tik savo pamatinių įstatymų apgynimas, kad Amerikos pavaldiniai būtų įleidžiami Rusijon ant tų pačių išlygų, ant kurių įleidžia į visas dalis svieto, ant bėris ir rusai piliečiai, kaip ir visų šalių žmonės yra įleidžiami Amerikon. Antraip sakant, Amerika nori, kad rusų valdžia pripažintų dabartinių tarptautiškų susinėsimų principus. Todel čia ne žydų intrigos, bet tiesiog apšvietos ir humaniškos šalies reikalavimai, ant kurių Rusija būtinai privalo nusileisti, nes vistiek neištūrės prieš suvienytą spaudimą iš visų kultūrinių šalių. Čionai be abejonės priims Amerikos pusę visos kultūriškos

šalys. Jau prasidėjo judėjimas Anglijoje, Vokietijoje ir Austrijoje; ir sykį toksai judėjimas prasidėjo, tai jo niekas nesustabdys, pagaliaus nei kulokais grumojanti rusų bajorėliai, kurie sveitintaučius savo krašte čia. Rusija, jeigu nori pasilikti kultūrinių tautų šeimnyoje, turi užlaupiti savo rėksnių burnas, ir sykį ant visados taip sutaisyti pasportų sistemą, kad ne tik žydai, bet ir visi išėiviai iš Rusijos, palikę Amerikos pavaldiniais, liuosai galėtų po Rusijos viešpatystę keliauti ir apsigyventi.

DA APIE RUSŲ SPAUDOS PARODĄ.

Prie žinūčių tilpusių pereitame „VL.“ N apie atsibuvusią rusų spaudos parodą, dar galima jos šiaip papildyti.

Iš žinių, kurias parodai surengė statistikos komitatė, matosi kad per 1911 metą Rusijoje buvo išspausdinta 32,361 veikalai, skaičiuje 103,302,363 egzempliorių, už 33,225,396 rub. 35 kap. vertas. Sulyginant su pirmesniais metais, matosi spaudos veikalų nemažas prieauglius. Taip va 1908 m. buvo išspausdinta 23,852 veikalai skaičiuje 75,868,320 egz.; 1909 m. 26,638 veik. 101,466,908 egz. ir 1910 m. 29,057 veik. 100,990,500 egz.

1911 m. rusų kalboje buvo išspausdinta 25,526 veikalai, o sveitintaučių kalbose — 6,835. Sveitintaučių kalbose iš eilės šios tautos užima pirmutinę vietą skaitliumi atspausdintų savo knigų: lenkai, vokiečiai totoriai, latvianai, armėnai ir žydai; apart te spausdinta knigos estų, finų, arabų ir kitose kalbose ir tarmėse (viso 52 kalbose); turtingiausiai iš sveitintaučių spaudos buvo perstatyta lenkų spanda.

Religiškų knigų išleista 999 veik., vadovėlių — 1,843, vaikų knigėlių — 928, liaudinių — 1,898.

Skaitlius perodinių raštų taip gi auga. 1908 m. ėjo laikraščiai 2,028; 1909 m. — 2,173; 1910 m. — 2,391 ir 1911 m. 2,543; tame skaičiuje buvo 1,536 žurnalai ir 1,007 laikraščiai.

Rusų kalboje (laikraščių 1911 m. buvo 1,905, o sveitintaučių — 638.

Sveitintaučių kalbose šiek buvo atspausdinta: lenkų kalba 1,664 knigos (5,694,946 egz.); latvių kalba 608 knigos (1,851,105 egz.); žydų kalba 590 knigos (1,519,960 egz.); igauņu kalba 519 knigų (1,821,293 egz.); sena žydų kalba 375 knigos (1,099,650 egz.); totorių kalba 371 knigos (1,485,885 egz.); armėnų kalba 266 knigos (462,720 egz.); ukrainiečių kalba 242 kn. (765,316 egz.); gruzinų kalba 169 kn. (335,505 egz.). Kiek lietuvių kalba išspausdinta 1911 metų knigų „Rieč“ nemini; matyt, kad mažiau, negu gruzinų kalba. Užtat laikraščių skaičius lietuviams užima nebe paskutinę vietą. 1911 m. ėjo tiek laikraščių Rusijoje: rusų 1,893 laikraščiai, lenkų 261, vokiečių 77, latvių 54, igauņu 52, armėnų 33, lietuvių ir gruzinų po 34, žydų 18, sen. žydų 13, ukrainiečių 11 ir tt.

Žmogus, kuriai vis kitų ymas pašėla, tai ir jam pašėla jų suagoties roška.

Gydytojas gydo, o įsitikimas negydo.

KAZYS PUIDA.

UNDINE.

Triveiksmė drama.

Veikia:

Garšva Jonas, inžinierius — 30 metų.
Zorev, rusas pirklys-milionierius — 50 m.
Irma, jo duktė — 20 m.
Sutkus Petras, teisėjas — 29 m.
Aukšutis, ištremtasai — 50 m.
Mikas — Garšvos tarnas — 40 m.

Laikas: dabartis.

I ir II veiksmai Sibire; III — Lietuvoje.

VEIKSMAS I.

Veikia:

Garšva.
Mikas.
Irma.
Sutkus.

Garšvos salė-kabinėtas. Po kairės sofa ir kelios kedės. Po dešinės, prie sienos — rašomasis stalas. Tiesiai viduryje sienoje, kybo M. Čiurlionis «Garso» reprodukcija ir kitos lietuvių dailininkų paveikslų reprodukcijos.

1.

GARŠVA (*ineina apsitaisęs, nusirėdo, atiduoda drapanas Mikui*) Niekas nebuvo?

MIKAS. Kur čia nebus... Panelė Zoreva pusvežimį gėlių atgabeno — miegamajame liepė pastatyti.

GARŠVA. Nieko neliepė pasakyti?

MIKAS. Sakėsi penkiose vėl atsilankysianti.

GARŠVA (*savin*). Penkiose... Dievuli mano! kas bus, kas bus iš viso to? (*Mikui*)

Eik miestan, pasirūpink ko-nors. (*Mikas išeina*), Ištiesi metai — diena iš dienos čia ir čia!... Nei imti — nei bėgti! — ir

pabėgęs neištrūksi!... (*Varto laikraščius ir laiškus, vieną po kito greitai permesdamas*). Tuščia — nuobodu — liūd-

na! Ar-gi nieko pozityviškesnio nebėra gyvenime, vien tik barniai tarp saviš-

kių... (*Girdėti skambutis*). Kas tai? —

pusiau penkių... (*Išeina ir sugrįžta su Irma*).

2.

IRMA (*vidutinio ūgio, dailiai apsitaisius, gelsvai-pilkais plaukais ir dideliomis juodomis akimis*). Matai, nebeištvėriau ligi

penktos — pasiskubinau... Bet tu nusi-

minęs... (*greitai nusitaiso*). Tu kažko

surūgęs — Irmos atsilankymas tavęs ne-

džiugina (*glamonėjas*). Jonuli! kas yra?

GARŠVA. Gimtieji vėjai papūtė — istoli...

IRMA. Oh, istisi metai kaip tie vėjai pučia

— tik vis nieko išpūsti nestengia.

GARŠVA. Irma!

IRMA. Na, nepyk, nepyk! Nebeužgauliosiu

daugiau... Tik būk kiek linksmesnis,

prasijuokk, nusišypsok tavo Irutė! Ma-

ta, man taip šalta prie tavęs, kuomet tu

toks nusiminęs, susirūpinęs...

GARŠVA (*šypsos*). Oi, tu, mažute mano un-

dine! Išskėtei vylių kilpas ir vilioji, ma-

sini mane į jas (*gašliai bučiuoja ją*) —

manai sugauti...

IRMA. Sugausiu! oi, sugausiu ir jau nebe-

paleisiu — pavergsiu ir viešpatausiu!

GARŠVA. Kad tik nebūtų atžagariai...

3.

MIKAS. Su tamsta nori pasimatyti kažkok-

sai ponas.

GARŠVA. Priimu nuo šeštos — žinai!

MIKAS. Kur nežinosi... Sakosi iš Lietuvos

atkeliaęs — pono mokslo metų draugas

esęs...

IRMA (*Garšvai nesugraibant kas daryti*)

Prašyk. (*Mikas išeina*).

4.

GARŠVA (*lyg susimąstęs*). Iš Lietuvos... iš

Lietuvos... Kaip tai keistai skamba tie

žodžiai ant Jenisiejaus krantų — taigos

širdyje...

IRMA. Jonuli! su tavim kažkas darosi, tu

šandien ne toks, kaip visuomet... (*Pri-*

sizūri jo akimis). Tavo akių gelmėje kaž-

kokie žiburėliai blaškos — tokie neaiš-

kus, tokie viltvilingi...

GARŠVA. Nieko, Irute, nieko. Kaip-nors

jau bus...

5.

SUTKUS (*civiliniais rūbais, giedriu veidu ir*

tikru gyvumu) Jonai! puskapis metų!...

GARŠVA (*iškarto nepažinęs*). Palaukk! kas

tai — kaip tai?

SUTKUS. Ar-gi nepameni?

GARŠVA (*pažinęs*) Aha! Petras — Sutkus

Petras! (*bučiuojasi*). Kokių plynių? ko-

kiais vėjais? Šicia!

SUTKUS. Ne savu noru...

GARŠVA. Kaip tai?

SUTKUS. Už stipendiją meškos ausin nu-

grūdo...

GARŠVA. Nugrūdo... (*Susigriebęs*). Atsi-

prašau, aš viešnią turiu — buvau užmir-

šęs. Mademoiselle Zorev — Sutkus, ge-

riausias mano jaunybės metų draugas.

IRMA. Ne taip nuobodu bus dviem drau-

gam kuopoje.

SUTKUS. Neapsakomai, tamsta, malonu ir

jauku savas žmogus svetimoje sutikti.

IRMA. Tamsta tiesiog iš Lietuvos?

SUTKUS. Iš Vilniaus.

GARŠVA (*lyg sapnuodamas*). Iš Vilniaus...

IRMA. Tai aš tamstom nekludysiu išpū-

džiais dalinties... (*į Garšvą*). Ponas Jonas

pasirūpęs, kad jo draugui nebūtų Jeni-

seiske nuobodu... Jei galima, laukysiu ry-

toj tamstų abiejų pas mus pietų.

SUTKUS. Labai tamstai dėkingas.

GARŠVA (*lydėdamas pro duris*). Pasisteng-

siu, pasistengsiu...

6.

SUTKUS (*galvoja*). Zorev... Zorev... gir-

dėtas vardas... aha! juk tai milžiniška

miškų prekybos firma — milijonai — mi-

lionieriai.

GARŠVA (*duryse*). Taip, milijonieriai!... Ar

tu manai, kad sunku pasižinti su milio-

nieriais?

SUTKUS. Ne, ne... Bet panelė Zorev...

GARŠVA... inžinieriaus Garšvos salėje!

Tas tave stebina? — Perdoras, pone tei-

sėjau, mės čia senai viduramžio etiką už-

miršome.

SUTKUS. Ne tas, ne!

GARŠVA. Tai kas?

SUTKUS. Aš pats nesugraibau...

GARŠVA. Na, jei pats nesugraibai, tai nei

sukkalvos... Ot, sėskis ir pasakok, pa-

sakok be paliovos...

SUTKUS. Kas-gi tau pasakoti?

GARŠVA. Sekk man Lietuvos gyvenimo pa-

saką... Juk pats sakeisi tiesiog iš Vil-

niaus atvykštas...

SUTKUS. Ne tik iš vieno Vilniaus... Prieš

išvažiuosiant Sibirą daug keliavau po

Lietuvą.

GARŠVA. Na, tai matai!... Gyvi išpūdziai

iš gyvų lūpų — gimtieji reginiai gimta-

ja kalba papasakoti... Susimildamas,

nenervink manęs — pasakok...

SUTKUS. Palauk, duok pagalvoti nuo ko

pradėti...

GARŠVA. Pradėk iš by kurio galo... Pen-

keri metai žodžio gimtojo nebegirdėjau

— vieni laikraščiai ką belankė mane.

SUTKUS. Kodel vasarą neparvažiavai?

GARŠVA. Kodel? — Ar aš žinau! — Juk

traukė, taip gundė nors kelioms dienoms

sugrįžti, apsidairyti, gimtųjų laukų oru

atsikvėpti — ir nenuvažiavau.

SUTKUS. Nesuprantu.

GARŠVA. Tu nesupranti! — Stebėtina! Kuo-

met žmogų traukia tėviškėn visomis išga-

lėmis ir drauge tokios-pat stiprios jėgos

riša jį čia — tu nesupranti!

SUTKUS. Jonai!... Ar tai būtų tiesa?

GARŠVA. Kas tiesa?

SUTKUS. Ką Vilniuje apie tave kalba.

GARŠVA. O ką jie kalba?

SUTKUS (*žiūri į jį tyrinėjančiu žvilgsniu,*

tyliai, žodžius pabrėždamas). Kad tu ne-

besugrįši...

GARŠVA. Ką!

SUTKUS. Kad tu tautiniam darbui žuves...

GARŠVA (*pašoka, užsidegęs*). Prakeiki-

mas!... Tai jie jau mane pasmerkė?...
SUTKUS. Taip.

GARŠVA. Nepasiteiravę palaidojo ir panie-

kos žodžiu manin sviedė!...

SUTKUS. Taip, taip, Jonai — ant tavo dar-

bų kelio pastatė kryželį ir „amen“ ištarė

GARŠVA (*vaikščioja nervingais žingsniais*).

Amen... amen... aš jiems tarsiu amen...

(*Ilgoka pauza*). Tau rodos, kad Garšva

pienburnis, kuris galima pasmerkė...
Ir kas jiems davė tiesos mane pasmerkė?

— Kas-gi galų-gale mane pasmerkė?

(T. b.)

VISUOTINOJI Historija

(SATYROJE)

Teffi, Dymov'o ir Avierčenko's prisiskaitęs parašė

T(oks)... Š(ioks)... K(itoks)..

(Tąsa.)

Po to prasidėjo karė, kuri nei kiek nepanešėjo karei katalikų su protestantais, nes čia jau ėjosi apie žmogaus tiesas ir laisvę, o ne apie kokius ten persitikrinimus link apreiškimų, pragarų ir dūšių. Puiki buvo karė! Kolonistai laimėjo. Anglai susiraukė, nudavė įžeistus, ir tarė, žūbus išpūtė:

— Nenorit mūsų — ir nereikia! Apsieisime ir be jūsų!

— Eikite, eikite! — ragino juos kolonistai. —

O ne — tai ir dar gausit!...

(— Nenorit mūsų — ir nereikia! — tarė anglai, žūbus išpūtė. — Apsieisime ir be jūsų!)

DIDŽIOJI FRANCŪZŲ REVOLIUCIJA.

Minėjome jau, kad Francijos karaliai buvo in-pratę prisilaikyti puikios sistemos: žėdnas jų turėjo pirmą ministerį ir pirmą numylėtinę, arba sugulovę (dar kitaip sakant — favoritę).

Liudvikas XVI. peržengė tą paprotį ir nekaip jam užtai išėjo. Favoritės jis neturėjo, o su pirmaisiais ministeriais elgėsi nemandagiai. Pasitaikė jam sympatiškas žmogelis, vardu Tiurgo (Turgot). Tik

tas žmogus pradėjo darbuoties, kad įvedus praktiškus įstatymus ir vykusias permainas valstybės gyvenime, kaip karalių ėmė spausti dvaro aristokratai ir karalius pašalino jį, pasirinkęs į ministerius tūlą bankierių Nekkerą, kuris ir-gi panorėjo įvedinti tūlas reformas; karalius pavarė ir jį, aristokratų spaudžiamas. Paskum, tautai spaudžiant, vėl pasisaukė Nekkerą. Išeina tatai, kad tikta!

tinginiai nespaudė karaliaus!

Toliaus, spaudžiant žmonėms, karalius sušaukė tautišką sueigą. Čia vėl ėmė spausti aristokratai. Karalius pasiuntė sueigai įsakymą išsiskirstyti — bet čia jo nepaklausyta. Sueigos kalbėtojas (neblogesnis už mūsų Bulotą) Mirabeau, pašoko ir sušuko:

— Męs susirinkome čion tautai paliepus, ir išvyti mus tegali durtuvai!

Tame momente karaliaus niekas nespaudė, ir jis tarė:

— Na, jei nenorite skirstyties, tai tiek to! Tūpėkite!

Už kelių dienų vėl iškilo spaudimas: spaudė aristokratai. Karalius sušaukė į Paryžių kariuomenę, susidedančią iš samdytinių kareivių. Tuokart visa Francija sukilo.

Kuomet karaliui pranešta, kad tautiškoji sueiga atsisako išsiskirstyti, karalius suplojo delnais ir tarė:

— Juk tai kaprizas!

— Ne, karaliau, — atsakytą jam, — tai skandalas!

Po kelių dienų pranešta vėl, kad Paryžiaus gyventojai organizuoja miliciją. Karalius vėl suplojo delnais ir tarė:

— Juk tai skandalas!

— Ne, karaliau, — atsakytą jam, — tai maištas!

O po dviejų dienų, kuomet paryžėnai paėmė ir išardė Bastiliją, karalius vėl suplojo delnais ir tarė:

— Juk tai maištas!

— Ne, karaliau, — atsakytą jam, — tai revoliucija!

Tuomet karalius nusiramino ir iš Versaliaus atvyko Paryžium.

Liudvikas XVI. dar galėjo išgelbėti savo stovėnę; jam reikėjo tikta išmesti laukan visus patarėjus ir eiti išvieno su žmonėmis. Jis netik nepadarė to, bet dar:

1 — artimųjų patarėjų spaudžiamas, užmanė bėgti užsienin. Bet buvo suimtas ir atgabentas atgal Paryžium.

2 — artimųjų patarėjų spaudžiamas ėmė tarties su kitomis valstybėmis, prašydamas jų pagalbos prieš savo žmones.

Už tuos jo darbus Francija pasmerkė jį mirtin.

Jis mirė 21 sausio 1793*) m. giljotinos peilio galūtinai prispaustas... Jis mirė rimtai ir ramiai, kaip ir priderėjo karaliui, kurį visi ir visad spaudė.

Tautiškoji Sueiga perdavė savo valdžią Įstatimdamas Sueigai, o ši pastaroji — Tautiškajam Konventui. Kaip iš to matome, Francija kasdieną vis ėjo kairyn.

Išspradžių valdžią laikė rankose «Žirondistai», nubaudę laisvės priešus; bet kuomet pasirodė, kad jie dar nebuvo užtekinai raudoni, jų vieton atėjo «montanjarai». Montanjarai su Robjesperu, Dan tonu ir Maratu priešakyje tuojuas nubaudė žirondistus, kaipo laisvės priešus.

Kuomet visi žirondistai buvo nukirsti, Robespjeras pasižiūrėjo į Dantoną ir užklausė:

— Ar ne verta nukirsti Dantoną, kaip laisvės priešą?

Draugai montanjarai labai nudžiugo ir nukirto Dantoną. Neuzilgo po tam draugai montanjarai užklausė savęs:

— O ar nenukirsti galvą draugui Robespjerui?

Padarė ir tai. Robespjeras turėjo draugą montanjarą, vardu Sent-Žiust. Nukirto galvą ir tam. Tokiu būdu iš visos tos kompanijos su galva pasili-

*) Visiems, mėgstantiems jubilėjus, patartina nepamiršti kad 21. I. 1993 m. sukako 200 metų nuo to didelio ir svarbaus akto.

(T. b.)

G. SUDERMANN.

JONINES

KETURIŲ VEKSMŲ DRAMA

Iš vokiečių kalbos vertė

K. PUIDA.

(Tąsa.)

MARIKĖ (*nedrąsiai, guozdama*).

Tas jungas, Georg, nesunkus. Man rodos, kad šiuose namuose viena meilė viešpatauja.

O tu vėl nuolanki pasidarei?

MARIKĖ.

Aš nenuolanki.

GEORG.

Ką-gi tu anuomet sakei: aš išbadėjusi elgėte, bet aš nieko veltui sau duoti nelėisiu. Aš ir-gi išbadėjęs elgėta, tikta aš viską dovanai priimu.

MARIKĖ.

Tu — išbadėjęs elgėta — tu?

MARIKĖ.

Kol kas, pasirūpįsiu ją išsiųsti. Jeigu aš išėsiu ant terasos, tai Trūdos jau nebebus namie.

GEORG.

Marike! Tavo pačios reikale! Paskutinį kartą. Perspėju tave. Iš to tikrai kokia nelaimė išeis.

MARIKĖ.

Viena nelaimė daugiau, ar mažiau — ar-gi ne vistiek.

GEORG.

Tai tu tokia? Na, ir aš toks pat... Tebūnie, kas bus! (Ima skrybelę ir išeina per vidurines duris).

Scena XIII.

Marike — Trūda — vėliau Tarnaitė.

MARIKĖ (atidaro duris po kairės ir šaukia). Trūda! Trūda! (Girdėti durių beldėsis).

TRŪDOS balsas (verksmingai).

Ko reikia?

MARIKĖ.

Bik greičiau! Tėvelis pyksta. Eik!

TRŪDOS balsas.

Einu, einu. (Netrukus pasirodo duryse).

MARIKĖ.

Tavo noselė visai nuo asarų paraudonijo. (Maloniai). Kas-gi tave nuskaudė, mažute? Ko-gi taip graudžiai verksti?

TRŪDA.

Kur Georgas?

MARIKĖ (norėdama išsiuukti).

Turbūt vėl į laukus išėjo.

TRŪDA.

Ir neatsisveikino su manim.

MARIKĖ.

Jis girdėjo, kaip tu verkei. Nenorėjo tau kliudyti.

TRŪDA.

Kokios tavo akys? Nepaprastos tavo akys.

MARIKĖ.

Kokias Dievas davė. Ką-gi daryti? Reikia pasikakinti tuo, kas yra.

TRŪDA (netikėdama).

Na, na! (Baldos į duris).

MARIKĖ.

Prašau.

TARNAITĖ (su pintinėle).

Čia punšas senajam pastorui ir keletas pyragėlių. Mademoiselle liepė pasakyti, kad reikia at-sargiai nešti.

MARIKĖ.

Gerai. (Tarnaitė išeina).

TRŪDA.

Sudiev kol kas, Marike.

MARIKĖ.

Sudiev, Trūda.

(Trūda ima pintinėle ir eina prie vidurinių durių).

MARIKĖ (nusigandus, žiūri į ją).

Trūda, kur tu eini?

TRŪDA.

Aš noriu eiti per sodną, o paskui laukais. Gal susitiksiu su Georgu.

MARIKĖ.

Vienai tau negalima eiti laukais. Tėvelis juk uždraudė.

TRŪDA.

O gal aš Georgą sutiksiu.

MARIKĖ.

Na, o jeigu nesutiksi? Ne, ne, to aš negaliu leisti. Girdi, gana jau aš šianakt baimės prikentėjau.

TRŪDA.

Marike, tu ištiesi gera del manęs?

MARIKĖ.

Balandėle tu mano! (Meiliai apsikabina).

TRŪDA.

Na, tai aš čia eisiu. (Duryse dar kartą apsidaro į visas puses). Pasveikink Georgą.

MARIKĖ.

Aš-gi jo nematysiu.

TRŪDA.

Ne?... Gal pamatysi.

MARIKĖ.

Tuomet pasveikinsiu.

TRŪDA.

Gerai! (Išeina po dešinės).

Scena XIV.

Marike — Elgėtė — Georg.

MARIKĖ (Greitai išbėga ant terasos, linguoja galva sodno link, paskui užrakina duris iš kairės ir dešinės pusių, vėl eina prie vidurinių durių ir baimingai laukia; paskui pamažu atbula trankias, prisiglaudžia prie sienos ir rankomis uždengia veidą).

GEORG.

Ji čia, Marike. (Išeina ant terasos ir sėdasi į sodną žiūrėdamas).

(T. b.)

RUSIJŲ DISCIPLINOS BATALIJONAI.

(Užbaiga.)

Vėlgi tiems, kurie už pabėgimą buvo nuteisti, tai del jų būdavo taip vadinama „vodokačka“ (vandentraukė), kurioje jiems prisedavo dirbti nuo 5 ryto iki 12 nakties; būdavo kitą syk sukone-veiktų vaikinių ir gydytojas nebetgaivindavo. Tai visą atlieka varu, su bizūnais, „interiai“; o mažas pasipriešinimas — duoda jiems teisę padidinti baudą ant kiek metų su priedais rykščių. Taip, ratos viršininkas gali duoti 30, o batalijono — jau visą 100! Ir neretai pasitaiko kad po tokios „porcijos“ reikia kareivį su naštuvais nešti lignonbūtin, iš kurio jau nebegrižta!

Reikia pridėti dar ir tą, kad kiekvienas „un-teris“ gali patupdyti už mažiausį niekniekį į tamsų šlapjį ir dvokiantį urvą ant 3 dienų, o rotmistras — ant 5. Kas dabar gali pasakyti, kad kariuome-nėje — dangaus karalystė, o batalijonai — tai šurkštuoliams mokykla? Jeigu ten patektų tikrai nedorėliai, tai nebūtų kas rašyti; bet daugiausiai pakliūna dori vyrukai.

Iškyrus kareiviškus užsiėmimus, atsiranda ir darbo užtektinai. Visiems tiems „batalijono ark-liams“, — kaip juos paprastai vadindavo, — viską reikėdavo savim atlikti, kad ir knosunkianis dar-bas, pradėdant nuo 5 ryto vasaros laike (žiema nuo 6 prasideda) ir baigiant, kolei koksai ponas nesusi-milsta ir pasako, kad gana. Vienok be 11 nakties niekam nei į galvą neateidavo gauti poilsį, ir tame poilsio laike dar reikia apsirūpinti, kad būtų „visie-pugavieci“ (visi guzikai) ir taip toliau...

O rūpesio apie save — užtektinai, prie tokio užlaikymo ir gaunant senas, sudėvėtas, nuplyšusias ir dvokiančias drapanas. Ir su tomis pačiomis rei-čia išsitemti dieną ir naktį, nes ant nakties nieko daugiau negauna, kaip tik susvinkusį maišą, su šiaudais prigrušta, nes savų turėti irgi nevalia. Taip ir vargsta žmoneliai, apipulti gyvulių, kurių tiek daug... kad negauna jau esti tą suvargusį kūną, bet ir po grindis rognėja, ir su batų padais prisei-na naikinti...

Tas žinoma, daugiausiai paeina iš to, kad žmo-gus nėra užtektinai aprūpinamas maistu. Ir tą, ką kareiviai (kaliniai) gauna nuo valdžios, tai — pra-stai pasakius — kiaušės nešėtu, o nuo savęs prisi-dėti daugiau nevalia, kaip tik syki į mėnesį: žolinės, cukraus ir baltos duonos porą svarų. Dar ir gra-šio ne pas daugumą atsiranda. Taip kad kurie esi-ti čia nuteisti, tai jų pinigai eina ant teismo išlai-dų, — tiesiog pasakius, konfiskuojama!...

Prie tokio baisaus padėjimo ir persekiojimo — baudžiant už menkiausį pasipriešinimą iki mirties, — vis tiek kareivių dvasė nenupulė, ir 1905 metais prie garsios rusų revoliucijos prisidėjo ir jie, — ir visuose trijuose batalijonuose sukilo ir šitie kanki-niai. Voronijoje net ištiko su apsaugos kareiviais susirėmimas, kuris paliko nemažai aukų: užmuštų ir sužeistų. Sudegino kazarmes (kalėjimus) su vi-sais nusprendimo poperiais, ir išviję viršininkus pa-sirodė ant gatvių su raudona vėliava ir muzka.

Taip buvo seniau, — prieš revoliuciją ir per-revoliuciją. — taip pasiliko ir dabar: pilnai prigru-štos kazarmės (kalėjimai) kankiniais. Taip kanki-no tada, taipos kankina ir dabar... Tik tame skir-tumas, kad seniau daugiau buvo pasileidėlių, vagių ir kitų tam panašių, o dabar beveik vieni laisvės-kovotojai pripildo tuos batalijonus, ir ypač nuo 1905—6 metų revoliucijos pilna čia sukilėlių, jūri-ninkų ir kareivių. Seniau buvo duodama kaliniams tiki šautuvai apsimokymui, o dabar duoda pamai-nytus į paprastus pagalius. Pirmiau apsaugojimui 800—900 kalinių užtekdavo apie 60 kareivių; dabar jau čia kalinius apsaugo pulkai kareivių. Taip, Archangelskoje apsaugojimui disciplinos batalijono vartojama visas pulkas kareivių, ir Medvieskas ba-taljonas apsaugomas trimis batalijonais, — dalis 86 Velmenstransko ir dalis 88 Petrovsko pulko.

Ant galo galima dar ir tą pažymėti, kad iško-vojo daugiau nusipirkti žolinės ir cukraus, truputį al-gą padidino ir būk tai rykštes panaikinę. Tik tas paskutinis rodos ant poperiaus, o gyvenime dirba kaip dirbė: kankina kaip kankinę, kas kuo galėda-mas tą vargšą kareivį, čionai pakliuvusį. Kam tik geidžiasi pasmaginti kumšis, tai ir besmagina į be-ginklio žmogaus galvą, pašones ir kur tik nepakliū-na; ir niekas už tą nieko nesako, bet atpenė dar ap-dovanoja kokia garbės blėkute...

Kada gi tie žvėriški darbai pranyks?...

Paris. 1911. 9.

Amuras.

: o :

Karveliai ir vanagas.

Žmogui vežant malūnan grūdus prairo maišas ir išbirejo ant kelio grūdų dalis. Atlėkė karveliai ir ėmė lesti grūdus. Atėjo gaidys, išvaikė karvelius ir pats lešė. Karveliai pasiskundė ant gaidžio vanagai. Vanagas saviškai nuteisė: pirma sudraskė gai-dį, o paskui karvelius. — Šilgalys.

ALKOHOLIS IR BLAIVYSTĖ.

(Užbaiga.)

Tai matome, lig kokios žemos minties privertė tas vartojimas to nuodo-alkoholio. Ir ištikrųjų, kai mums pasitaiko atsilankyti tokiuose susiėjimuose, kur sriaubja svaiganančius gėralus, kur mums tan-kiai sutinka su stiklu rankoje gaspadorius to gėra-lo, sakydamas: „sveiks brolai! Susigersime mėš abu!“ O jeigu norėtumei atsakyti, tai kur žau! Gaspadorius atsako: „O—o biskį išgerti — gerai, ži-nai!“

Ir suprantama, nenorėdamas susipykti su to-kiuo meilum priėmėju pasiėmęs ir išgeri. O dar ki-tas koksai pažįstamas ir-gi paleidžia nuo savęs sveikatą, maudkdamas stiklą. Čia ir tas-pats, jeigu norėtumei atsakyti nuo tos „sveikatos“, tai tuoj išgirsti: „Tai tu vieno stiklo negali išgerti nuo ma-nęs, kaip-gi aš penkius išgėriau, o tu ir vieno ne-nori išgerti“. (Ypač reikia tas atminti, kad dar prideda ant galo žodį „nuo manęs“). Suprantama, jeigu ir čia išgėri, tai jau beabejonės laukia vėl tre-čias, ketvirtas ir tt. stiklelis, kolei neprisisiurbši ligvalios. Tokiu negalėjimu atsakyti mėš visi ser-game.

Nors tame jau nebegalima vien tik mus vienus kaltinti, taip kaip mėš jau išprigimatis tokiais esa-me — esame užnuodyti nuo tėvų. Bet vienok, ži-nodami dabar visą blėdingumą šio gėralo, to nuo-do-alkoholio, tai kamgi mums reiktų toksai gerti? Kamgi mums iš liuosos valios imti ant savęs ligos slo-gą, pažeminimą, niekšystę bei laiko pražūdyimą? Juk girtuoklystės pasekmės mums visiems gerai ži-nomos. Pasekmės yra bjaurios; kurių ir aiškinti visai nereikia. Nėgana to bjaurumo, kuris apsi-reiškia tuomet, kai žmogus girtas, bet dar bjaurumas apsi-reiškia ir paskui ant ilgo laiko, net ant viso am-žiaus, ypač pražūdydamas kūnišką, dvasišką bei ma-teriališką turtą. Imkime pavyzdžiui sau trumpą bei aiškų darodimą. Vienas jaunikaitis turėjo la-bai prakilius jausmus bei didį palinkimą prie mokslo, manydamas dar išimokinti ant inžinie-riaus. Vienok, iš priežasties neturtingumo, priver-stas buvo dirbti fizišką darbą fabrike. Apart virš-minėto prakiliumo, jis buvo labai prielankus sui-ti su žmonėmis, ypač su jaunuomene. Ir taip, su-eidamas su pažįstamais, tankiai būdavo noroms-noroms, priverstas neatsisakyti, pakiluvęs susiėji-muose, išgerti stiklą alaus; ir tokiu būdu pražū-dydavo laiką. Irgainiui taip inprato girksnoti, kad gyvendamas tarpe žmonių prastų, neprasilavinusių, jau ir namie tankiai parsinešdavo alučių, ir taip pražūdydavo taip brangų laiką. Suprantama, kaip jis buvo su visais prielankus, tai ir pas jį tankiai atsilankydavo paknarposi jauni pažįstami drau-gai. Ir tokiu būdu vis atitraukdavo jį nuo mokini-mosi. Vakare pareidavo iš darbo nuvargęs bei nu-silpninęs savo upą (energiją) ir negalėdavo mo-kinties; o sulukus nedėdienio, aplinkiniai kenk-davo savo tuščiais svečiamaisi ir da tuštesniais plepėjimais. Nežiūrint į visą jo geismą, vis ir vis vilkdavos jam laikas mokinties ir, suprantama, vis negalėjo pasiekti savo tikslą. Tokiame gyvenime, sueidamas su jaunuomene jis jau po truputėlį nenoroms taip priprato išgerti po stiklą alaus, bei ant tuščio praleisti laiką, kad jau dabar išrodė, jog ir būtinai t ai reikia. Iš tokios priežasties, pradėjo ankstyvus turėti susinešimus su merginomis, su vie-na iš kurių tapo suviliotas ir tokiu būdu apipačiuo-ja. Dabar jau, suprantamai, tapo prislėgti jo geri norai, jausmai ir palinkimas prie mokslo; nors iš-tikrųjų jo stemgiai paliko tas-pats kaip ir seniau, bet likosi labiau prispaustas rūpesčiu apie gyveni-mą, kas labiau nebedavė pasiketi jo tiklą. Ir taip, iš šios priežasties išsigėrimas pasididino dvigubai; aveikata išardyta nuo alkoholio, ėjo diena po die-nai vis silpnų ir silpnyn. Iš jaunikaiečio su pra-kilniais jausmais, liko ne kas daugiau, kaip tik al-koholio auka. Taip ir mirė, džiovos pagautas, su-rūgęs girtuoklis.

Dar galima paimti antrą pavyzdį, atsitikusį su jauna 18 metų mergaite, kuri po truputėlį pripra-to gerti alkoholiškus gėralus ir taipgi, suprantama, iš tos priežasties, nustojo doros, pradėjo savo preke-prekiauti (paleistuvanti).

Alkoholis netik pažemina pavienį žmogų, bet pažemina net visą tautą. Alkoholis didžiai vartoja-mas Francijoje, paskutiniaus dešimtmečiais žymiai pažemino visą Franciją, kur jau net pradėjo platin-ties nemokėjimas, kaip skaityti, taip ir rašyti. Ir dar. Iš priežasties tokio didžio vartojimo alko-holio, baisiai išsiplatio paleistuvystė, iš ko jau radosi baisios ir bjaurios veneriškos ligos.

Kas taip baisiai turi sukvailinęs visą rusų tau-tą, kur girtuoklystė taip išsiplatinusi ne tik mies-tuose, bet ir sodžiuose, kur žmonės ant tiek dar tamsūs, kad tuos, kurie negeria degtinės, vadina nepilno proto! Kas žemina ir mūsų tautą, jeigu ne alkoholis? Ar dabar mėš nematome blėdies gėrimo nuodo-alkoholio t. y. alaus, degtinės, vyno ir tt.

Dabar, gal kas paklaus: ką gi reikia daryti liu-same laike, kuom gi užsiimti? „Žmogus turi ka-nors veikti!“ Taip, tas tiesa, — žmogus turi ka-nors veikti; bet veikti naudingą, o ne kenksmingą. Žmogus gali užsiimti kuom-nors išmintingu. O ypa-čiai tverties prie įvairios dailės, kaip tai: dainų, muzikos ar tai dailių išdirbimų; tverties literatūros, satyros; tverties mokslo. Žmonės gali tekties į kompanijas, statyti namus ir turėti iš to įvairią ma-teriališką naudą ir tt. Tai šitoks ir būtų puiknia-sias ir išmintingiausias darymas. Dar vėl pridur-siu: gali stengties prie sveikų ir gerų valgių (kuo-met uždirba centą); gali stengties prie lavinimo sa-vo kūno sveikatos, ypač prie sporto, kas pripaūn-tas dabartiniame laike ant viso pasaulio kaip nau-dingiausias užsiėmimas liuosame laike. Tai tuomet mėš ir pamatysime blaivybės vaisius ir juoksimės iš senovės savo gyvenimo. Tuomet kiekvieną mūsų tautos blaivą žmogų gerbs visur, kur tiktai jam pasitaikys pakliūti svetimtaučių tarpe! Ir dar pa-kartoju. Kai mėš įvykdysime tarpe savęs dailę, mokslą, šiojį-tokį turtą ir sveiką protą bei sveika-tą, tai tik tuomet mėš pamatysime blaivybės vai-sius!!!

Adomas Dagis.

LINKOLNAS.

Amerikiečiai lietuviai labai tankiai girdi Lin-kolno vardą, švenčia draug su amerikoniais net jo gimtadienį, tačiau retai katras ką daugiau žino apie jį, kaip tik tą, kad jis buvo Suvienytų Ame-rikos Valstijų prezidentu. Šiame briežinėlyje, nors trumpai, ir papasakosime apie Linkolno gyvenimą ir darbus.

Abrahamas Linkolnas gimė 1809 metuose Ken-tucky valstijoje. Jo gimdytojai buvo suvisai nemo-kinti ir tamsūs žmoneliai. Jo tėvas Tamas Linkol-nas su savo žmona čion apsigyveno 1806 metuose. Čionai tuomet dar beveik niekas negyveno, nebuvo nei kelių nei mokyklų ir ne jokių kitokių įstaigų. Tėvas pats susikirto girioje iš rąstų namelį (log-house), pats susikalė šokių tokius rakandus ir pats išdirbo lauką. Vienu žodžiu Linkolno tėvas reikėjo dirbti „kaip mulams“. Prie tokių tai apli-kybų pirmiau pas juos gimė duklė, o paskui sūnus, būsiantis Suvienytų Valstijų prezidentas. Kada Aromukas kiek paaugo, jį tėvas siuntė kiek mokin-ties pas kokį tai Rainį, kuris pats truputį buvo pe-mokintas ir laikė mokyklą. Kitokių gi mokyklų ne-buvo. Vienok jis neilgai ten mokinosi. Kaimynas, turtingas plantatorius, uždraudė Abromukui vaikė-čioti per savo lauką tik delto, kad jis susidrangavo su vienu negruku, o kitokio kelio tuomet nebuvo. Tuomet tėvas Linkolną ir jo seserį siuntė mokyk-lon už 12 varstų; bet ir čia likimas jį persekiojo. Tas pats turtingas plantatorius pradėjo labai persekioti Linkolnų šeimyną taip, kad jiems prisiėjo parduoti savo žemę už 12 degtinės bačkelių ir 20 dolerių, ir persikelti kiton vieton. Ir rudenyje 1816 m. Linkolnų šeimyna persikėlė pietinim Indianos kraštan.

Ant naujos vietos pradžia gyvenimo buvo labai sunki; reikėjo išdirbti žemę, pasistatyti šokiastokias pašiuurės gyvenimui ir pasidirbti reikalingia-sius rakandus. Sūnus darbe turėjo pakeičti tėvui; apie mokinimąsi negalėjo būti nei kalbos; vienok noras mokintis jame nenusilpnėjo. Jis visuomet vakarais, poilsio laiku, sėdėdavo prieš ugniakurį, ir su nuodėguliu rašinėdavo raides ant išskeltos len-tos. Nors neilgai jis buvo lankęs mokyklą, bet tas jam daug gelbėjo. Jis išmoko skaityti ir šiaip-taip rašyti. Visa Linkolnų naminė biblioteka susidėjo tik iš trijų knygų: biblijos, katechizmo ir elemen-toriaus. Už nekuro laiko jiems prasidėjo link-mesnis gyvenimas: — aplinkui apsigyveno daugiau žmonių, tarp kurių buvo dėdė ir teta su aniu Deni-su. Su šiuom Denisu Linkolnas labai susidraugavo. Viskas rodos gerai klojosi, tik ant nelaimės jo moti-na susirgo karštlige ir numirė. Neesant bažnyčios ir kapinių, tėvas ją palaidojo artimiausiam miške. Tėvą labai sąžinė grauzė, kad pačią taip, bet baž-nytinių apeigų palaidojo, ir jis vis norėjo rašyti artimiausiam (už 100 varstų) kuningui, kad anas atvažiuotų ir pašventintų tą vietą, bet rašyti nemo-kėjo, o nuvažiuot neturėjo laiko ir turto. Čion tai Abromukas ir pasisiūlė tėvui surašyti laiška, ką ir padarė. Nuo tada tėvas pradėjo atkreipti atidžią į-si-naus švietimąsi. Be gaspadinės buvo sunku gyvent ir todėl tėvas vedė našlę Džionston, kuri nuo pirmojo vyro turėjo trejetą vaikų. Močeką atsikraustydama atsivežė stalą, kedes ir lovas, iš ko Linkolnas labai stebėjosi, — jis ligi šiol tų daiktų dar nebuvo matęs, o gulėdavo kur kampe ant žemės pasimetęs šiandų pluoštą. Močeką buvo labai gera moteriškė, vaikni-ją labiau, kaip motiną mylėjo. Šalip to, ji buvo truputį pramokyta, darbšti ir gera. P. Norckas.

(Toliaus bus.)

SAUŽŪDŲ LIIGA.

Kaip rašo rusų laikraščiai Peterburge, esanti Rusijoje susitvėrusi sauzūdžių liiga. Liiga turinti apie 500 narių; ji susidedanti iš įvairių visuomenės sluoksnių ir įvairio amžiaus: yra čia senūnai, vedusios moteris, etc. Bet daugiausiai liiga susidedanti iš jaunuomenės-mokslėvių, kuriems priseina kovoti su sunkiomis gyvenimo sąlygomis. Laikė mitingų jie traukia liuosus. Narys kuris ištraukia paženklinatą liuosą, turi būtina save nužudyti; priešingai, jis tampa iš draugijos pašalintas. Paklaustas vienas iš tos liigos narių, kas juos veda prie to viso, atsakė, kad jie jaučia tame didžiausią ekstazą ir vis pasilaiko taja mislia, kad ne šiandien, tai rytoj jie gali persikirti su šiuo juodu gyvenimu... Kitas gi narys tos pačios liigos taip aiškino: „Tai kas, juk nei vienas negali pasakyti, jog jis tai normališkas. Mēs skaitome savo draugystę ideališkesniausia, nes mēs, kada tikt panorime, tada išvengiame kančių; mēs stengiamės prie atiliso. O antra vėl, kas žino, gal po mirties mēs atrasime daug geresnį gyvenimą“.

Paskutiniame laike Peterburge surasta antra tokia pat sauzūdžių liiga. Jos įstatai šiek-tiek skiriasi nuo pirmosios. Į šią liigą yra priimami tik vyrai, neprisirišę prie gyvenimo. Įstojimas — 10 rub. Prie liuosų duodasi 10 dienų laiko (termino) ir 100 rublių ant išlaidų. Aštri konspiracija...

Visi stengiasi prie gyvenimo, bet atsiranda mat, kurie ir save naikina!

Nežinomas.

„JISAI NEMIELAŠIRDINGAS.“

Prie lavono nuo džiuvos pakirstos moteris stovėjo penketas mažyčių vaikelių ir liesas su raukšlėtu veidu, išsiverkęs žmogus. Jisai gailėjo jos... Jo brangiausias turtas persiskyrė su juo. Skaudu prisiminti tie laimingi jaunų dienų laikai, kuriuos po apšvedimui turėjo. Kas dabar lieka daryti, likus su penkiomis, kaip pupūčiais vaikeliams? Tie ir gi be paliovos, ant motinos krūtinės guldami, rauduoja; bet velniui nelaimingųjų raudojimo motina nebegirdi. Nebepriklas jų prie savo motiniškos karštos krūtinės...

Giesmininkai užgiedojo „Aniuolas Dievo“ ir išlydėjo į bažnyčią. Po mišių, giedodami nulydėjo į kapus, kuningas atsistojęs ant žolėmis apaugusio kapo pasakė griandingą pamokslą maždaug šiaip:

„Matote šiandieną, kad Viešpats pašaukė vieną iš mūsų ant augščiaušio teismo, nors mēs nežinome, ką užsitaravo: gal gaus dangų vietą, ar gal kančio sekę už nusidėjimus. Jūs mielai širdingai su tikėjimu paaukavote šiai velionei palaidoti; jums užtikrinta dangų vietą, šimteriopai Dievas atlygins! — Melakimės mēs per ją, gal už mumi šimels nuo Dievo atleidimo nuodėmių; taip-gi neužmirškime likusiuosius vaikelius ir šio nelaimingo jos vyro. Šelpkime juos, kaip galėdami, ant šios ašarų pabalnės; nes kas beturėjo nešelpja, tas niekada dangaus karalystės neregės per amžių amžius. Amen.“

Po tokio griandingo pamokalo, kiekvienas apsišarsojęs prižadėjo savo sąžinėje kiekvieną beturtį šelpti, nes nebuvo tokio, kuris nenorėtų dangaus karalystėje po mirčiai gyventi. Visi pripnolę kas į ranką, kas į skverną kuningėliui pabučiavo ir išsiskirtė į namus...

Tuotarpu vaikeliai likę vieniamie, laukė: ar tuoj sugrįš jų mama iš kapų; murzini, vienmarškiniai, tupėjo kupstelyje sutaršytoje lovoj, vos galvas galima buvo matyti pro šiaudus. Jie nežinojo: argi ištikro jų mamą užkas žemėse, ar gal ji da sugrįš ir kaip visados būdavo, parneš po baronkute. Tik vienas Jonukas, kuris buvo nuo mamos girdėjęs, jog niekas nebegrįžta, kas būna užkastas į žemę, — tik tas mažesniems aiškino, jog mamutė jau niekada nebeįeis iš kapų; ji tenai turės supūti, pavirsti į dulkes.

— Jonuk! — paklausė mažesnis penkių metų Kaziukas. — Ar ir mēs turėsime taip negyvi pasidaryti?

— Taip, Kaziuk. Ir mēs būsim negyvi, nes man, kaip buvo mamutė gyva, tai sakydavo, kad visi bus negyvi.

— Aš bijau, Jonuk! — pradėjo verkti Kaziukas.

— Nebijok, mēs dar nemirsim; mēs tik tada mirsim, kaip būsim toki seni, dideli kaip tėvelis su mamute.

Tris mažesnieji dar nieko nesuprato šių dviejų kalbos; jiems dar buvo nesuprantama, kaip tai gali būti gyvas ir miręs; jie tik žino, jog jų mamutė gulėjo ir nesikėlė; kaip jie rauduoja ir šaukė, kad keltųs.

— Valgyt aš noriu... — pradėjo šaukti Simukas.

— Ką gi aš tau duosiu, — atsakė Jonukas. — Gal silkų nori?

— Noriu... —

Atnešė Jonukas juo giedorių likusių šmotelių silkų, aptaisė patalą, pavalgė visi; bet tėvelio ir mamutės vis da nėra...

Saulėlė vakaruose, apšvietė žemę paskutiniams savo raudonais spinduliais, lyg ir ji raudodama su ta nelaiminga šeimynėle. Sugrįžę palydovai nuo kapų atgiedojo ražančių, pradėjo kalbėtis apie savo mielaširdingus ir gerus darbus; kuris, kada, ką gero padarė ir nelaimingą nuo pražūties išgelbėjo. O vaikai išpūtė akis, kaip pelėdžiukai, žiūrėjo žmonėms į akis, manė, kad ir tėvelį jų nori išnešti iš namų ir palaidoti kartu su mamute. Tik Jonukas ramino mažesnius, kad jie už mamutę pasimelstų susirinko, jai dangų pas Dievą nori išprašyti.

— Tai bent gražų pamokslą pasakė kuningėlis, — rodos jau išpasakojo apie visus mūsų vargus, — pradėjo kalbėti iš kampo Lapienių Šimas.

— Taigi... taigi... moka įsakyti... Dieve tik duok jam sveikatėlę, rūpinas mūsų vargeliais... O kas geriausia — nebrangininkas!... Žiūrėkit, už 8 rublius mišias ir kokį pamokslą pasakė, — pritarė Agota.

— Ana, žiūrėkit pirmesnis kuningas, ką iškėlė, tai būdavo už tokį pakavojimą ima net po 10 rublių ir mišios visai be šviesos; o šitas, matote, kaip pigiai. Dabar tik žmogus turėk skatiko, tai jau delto gali už dušesles tankiai atminti. Būdavo anas, tai taip neišaiškindavo apie numirusius, bet jam duok 10 rublių, tai ir žvakių visų nesudega, ir pamokslas nepasakydavo taip kaip šitas. Tik kaip pradės sakyti apie kokius mokslus, kaip kitose šalyse

gyvena kaip ten saulė žmonėms šviečia. O kam mums tas reikalinga? Tegul ir pas mus bus šviesi; bet ne taip, kaip įsai sakydavo, kad pas mus tamsybė, kad mēs kokios ten, kaip sakydavo, spaudos neturim. Ką ten ir besakyti, — anas netaip rūpinos apie dūšių išganymą, — kaip šitas. — Juk visi girdėjo, kaip šiandien sakė, kad ir kiekiausi širdis turėtų susigriautinti nuo šito kuningėlio pasakojimo!...

— Jūs bobos, bobos... — Jūs tiek tik ir išmanote, kad „tas geras, o tas negeras“. Kas svetui gera, tai jum bloga — man tas geras, kuris mokina doros ir veda žmogų prie apšvietimo. — pridūrė giesmininkas.

— Iš bobų nei vienos negirdėt, kad atsirastų „bedievė“, o kol vyrų daug paklysta? Skaitys, skaitys kokius poperius, tad ir iš proto išeina. Gerai sakė perėitą savaitę kuningėlis, kad prastam žmogui nei biblijos negalima skaityti, nes paskui iš proto prastis žmonės išeina. — atkirto toji pati Agota.

— Man gerai būtų, jeigu būtų kuningai nors toki dievmaldingi, kaip mēs esam; o dabar mēs taip bijom Dievo, kaip kažinko, o kuningai nei biskučio nebijo, nes jie arčiau prie Dievo gyvena, jie Dievui tarnauja, tad ant Dievo ir neatboja — moka tik mumis meiliais žodeliais sugriautinti. Nors aš giesmininkas ir už dušesles meldžiuos, prašau išliuosavimo iš kančių, bet kad jie gero pavyzdžio žmonėms nerodo, tai netyliu. Delko jie taip mus skriaudžia? Kam apleidžia našlaičius-vargdienius? — ar neteisybė aš sakau? Teisybė.

— Dievaži, nors tu giesmininkas esi, bet išrodai lyg toks, kaip Amerikoj yra, kuriuos vadina šliuaptarniais — rūsčiai atkirto Agota.

— Oi! Dievuli brangiausias!... Nu kaip tu išdrįsti taip plaukšinti?! Bepotery! Norėk tu gero, kad jau iš Amerikos parvažiavę nebūtų judošiais, o čia tėvų namuose tokių atsiranda, — suriko iš kertės inkaitus kita boba.

— Matai gi koks namuose, toks ir svetur išvažiavęs, — greitai paklysta, kada randa tokių draugų. Čionai ir kuningas bara, kaip judošius! ir tai savo padaro, o ten... nėra ką nei kalbėti,— pridėjo trečia.

— Ar gi neteisybė? Kaip pirmiaus nebuvo jokių tu popergalių, buvo prispausti kadaisiai baudžiuos, tuomet ir Dievo bijojo; o dabar... visokių šlamštų prisiskaito — ir Dievo nebijo, taip ir yra. Dar gerai, kad kuningas nuo to skaitymo ir išpažinties neprima, — tai daugumas liaunasi, kaip ugnies; o kad ne, tai Dievas tėvelis žino, kaip būtų... išnaikintų ir kuningus, ir bažnyčias, — perpykusi kalbėjo Agota.

— Kaip-gi čionai neteisybė, — atsiliepė valgių nešėja. Ana pas mus perėitą vasarą vienas žmogus leido savo sūnų į kuningus; tai kaip čionai buvo nespakainas čėsas, toks vaikas buvo pirmiaus geras, razumnas, jau ir tėvus, brolius ir sesutes pramokė net lenkiškai kalbėti, bet... kaip tik parvažiavo ant vakacijų, jau nekalba nei į tėvą nei į brolius lenkiškai, skaitos save koku ten lietuviu — tautiečiu, žmones „buntavoja“ — liepė ponų nekliausti. Jam ir kuningas ne už kuningą, nors patsai ėjo mokslą ant kuningo, o jau po tam metė ir kažinkur dingo. Jam būdavo ir Dievas ne už Dievą; bet buvo papuolęs vieną kartą, kaip suse-

kė žemsgariai; paplakė gerai, ir kalėjime pasėdėjo 4 mėnesius... Dabar jau nei negirdėti, — tie moka aptildyti!...

— Ką tai bekalbėti. Nevienas jų galą gavo. Būdavo, jiems peklos nėra, velniai tai esą tie patys žmonės; kad kur ką vadžiojo, tai jiems papasakok, tai jie išjuokia tave, — pritarė vis Agota.

— Per tą sumišimą sakė visur kokias ten prakalbas; taip ir pas mumi vieną nedėdienį atvažiavo iš Kauno kokis su ilgais plaukais, su kauliniais kaunieriais; sakau taip įsirešęs, kaip kokis ponaitis. Po pamaldų, išėjome laukan — žiūrime, stovi žmonių prisirinkę būrys, o vienas augštai ant kažinko atsistojęs kalba. Kad ant pamokslu tai nei žmonių nėra, — kad ir kažin kaip norėtum tai nebūna bažnyčioj; o ten... lyg kas traukte pritraukė, nes į tenai ir „anas“ pagelbi žmogui. Sakė, sakė... apie viską; apie kokius ten mokslus, kad kuningas patįs žmonės duotų pragyvenimą, kad kuningai gspadinių neturėtų. Aš nors prasta, bet vis supratau, kaip tas kvailas jų pamokslas — neturėti gspadinės! Juk kuningas nevalgys žalio! — ar neteisybė čionai mano? Žinokim gerai, kad už vieną kaltą, tad dešimts nekaltų Dievas pakoroja! — iš kampo rėkė pusamžė boba.

(Užbaiga seka.)

J. J. Strazdelis.

PAVASARIO DAINELĖ.

Jau pavasaris prašvito,
Jis ramina mus visus;
Saulė sveikin mus iš ryto,
Siunčia kaitrus spindulius.

Kas užmiges ir apmires,
Gamtą veikia atgaivis;
Ir kas vargų banga irias,
Ir to jausmus nuramis.

Tik nedoras ir netikęs,
Tų grožybų pavydės,
Kada medžiai ir žolės
Visur kartu pražydės.

Daug, nuvargė ir išalkę,
Sunkaus bado neketėdės,
Linksmą laiką ir sau maistą
Žėdnas lengvai jau turės.

Jau pradėjo vieversėliai,
Iškanko linksmi giedot;
Taisyk žagrę, bernučėli,
Nėra laiko bemiegot.

Tuoj ir raiba gegužėlė
Vysnių sode užkuos;
Ir mus jauna mergužėlė
Rūtų darželyje dainuos.

Kelkim, broliai, nemiegokim, —
Bėga laikas, kaip vanduo;
Prabėgs greitai tas grožybės,
Tik pajusim — vėl ruduo.

Juozapas Mozuraitis.

DEIMANTŲ SAUJELĖ.

Vienas vaikiukas paliko našlaičiu. Motina ir tėvas numirė ir jis paliko vienšis ant svieto. Vienas turtingas ponas priėmė našlaitį pas save ir pasakė jam: „Mano vaike, buk teisingas, o tada prasiškai gyveniman kelią“. Jis vaikiuką išleido į mokslus ir išmokino jį inžinierium. Kada jis paibaigė mokslus, jis ilgainiui gavo vietą Amerikoje. Prabuvs Amerikoje penkerius metus, jis sugrįžo į gimtinį kraštą ant švenčių pavišėti. Dabar jis jau buvo labai prityręs gyvenime žmogus ir dirbdavo labai gerai, bet pinigų visgi nesukrovė.

Pirmutinė mintis, kuri jam atėjo į galvą atvažiavim savo kaiman, buvo atrasti savo seną geradėją ir jam padėkavoti. Bet tas jau buvo miręs. Jo namai buvo pilni giminių, kurie buvo labai neužganėdinti užtai, kad

tas mirdamas taip mažai paliko turto. Ir kad daugiau pinigų surinkti, jie susimislėjo visus nabašniko palaikus parduoti, ir net namus su visais daiktai. Inžinierius nuėjo ant savo buvusio geradėjo išpardožės, su visais pinigais, kiek tik buvo atsivežęs. Ir jis labai nusistebėjo, dažinojės, kad velionio giminės norėjo parduoti viską kas tik jo geradėjui buvo brangum daiktu. Giminės pardavė viską, ką tik rado, net ir paties šito gero žmogaus paveikslą. Inžinierius nupirko viską, ką tik jis žinojo, kad jo geradėjui buvo mylimu. Jis nupirkė net jo paveikslą, nors prisiejo atiduoti visus likusius pinigų. Jis ir negriaudeno, kad jam reiks badauti, nes labai džiaugėsi, kad pasisekė nupirkti visus daiktus, kurie jam buvo kaip ir paminklai apie jo geradėją. Jis nusinešė šitą paveikslą savo kambariukan ir pakabino aiškiausioje vietoje. Bet virvelė, kuri laikė paveikslą, buvo supuvusi, ir nespėjo jis paveikslą pakabinti, kaip paveikslas nukrito ant žemės ir sudužo stiklas ir rėmai. Inžinierius tuojuos norėjo nešti pas staliųjų pataisyti rėmus, bet tuom tarpu kokie tai akmenukai išbėrėjo iš rėmų, kartu su mažų sklypeliu popieriuku. Poperyj buvo rašyta ranka geradėjo šiaip: „Aš esu persitikrėjęs, kad mano giminės bus neužganėdinti. Aš esu persitikrėjęs, kad jie ir mano paveikslą parduos. Gali būt, kad šitą paveikslą nupirks tas, kuris tikrai mane mylėjo ir gerbė. Šituos visus deimantus aš atiduodu jam“.

Taip inžinierius pasiliko turtingu. Palikęs turtingu, jis pamislėjo ir apie kitus vaikelius, kurie lieka be tėvo ir motinos. Jis pastatė gražų namą ir jis tankiai papasakodavo našlaičiams, kaip žmogus teisingas ir kitus gerbjantis visuomet sau gyvenime kelią prasiakala.

(iš „The Childrens Magazine“).
Vytautas Širvydas.

Tev. Myl. Dr-tės reikalauose.

CENTRO VALD. ADRESAI:

Pirmininkas: V. Daukšys, 443 N. 9th St., Philadelphia, Pa.
Jo pagalbininkas: J. Kazakevičius, 103 N. Main St., Pittston, Pa.
Raštininkas: J. Zemanatkauskas, 789 Bank St., Waterbury, Conn.
Kasierius: A. J. Povilaika, 804 Bank St., Waterbury, Conn.
Kningius: J. Simanavičius, 331 Barnes St., Plymouth, Pa.
Literat. Komitetas: J. Lauka, 3001 Farrel St., Chicago, Ill., V. S. Jokybynas, 425 Lincoln Ave., Rockford, Ill., J. Gabrys 11 rue Sommerard, Paris, France.

PASARGA: Kuopos ir pavieniai nariai, raštus T. M. D. reikaluose siųskite T. M. D. Lit. Kom. nariui-redaktorui, šiuo adresu: V. S. Jokybynas, 425 Lincoln ave., Rockford, Ill.

Mēs mokame norėt, bet ne su skatiku prisidėt.

Užvardinimas šio mano straipsnelio finka mums visiems, nes jis parodo mūs darbus, parodo kaip mēs atsinešame link visuomeniško veikimo. Mēs mokame tankiai kalt naujus sumanymus, tvirti partijėles įvairios rūšies ir sukauti laikraščiuose: „Lietuviai, dirbkime pakėlimui tautos, delei apšvietos ir išliuosavimo sąvės iš kapitalistiškos vergijos“. Mēs mokame skųstis ir dejuoti, kad mums trūksta mokyklų, trūksta mokslisų knygų lietuviškoj kalboje. Bėdavo jame, kad mūs vaikai prisigė amerikozimo ir jau baigia ištautėti. Matome, jog apart mokyklų, reikia

mūs vaikams elementorių, geografijos vadovėlių ir tam panašių rankvedžių. Bet nematome, kad neturime reikalingiausio žibintuvo. Todėl čia dar atkartosi savo žodžius — mēs mokame norėti, bet ne su skatiku prisidėti.

Pas mus įsikurus draugijai ir jai pradėjus nešti naudą, (čia turiu mintyje TMD.), kurios turim galime jau pasidžiaugti, pažiūrėję į jos nuveiktus darbus per 15 metų, mēs džiaugiamės. Vienok negali to užtekti, ką ši draugija nuveikė savo nenulstančiu trūsu, pasisventimu savo vadovų ir užuojauta viengėnėi. Bet visumenė prisigelbstint, pastaruoju laiku tapo išleisti raštai V. Kudirkos, kuriuos išleisti viena TMD. nebūtų galėjusi. Bet visumenė matė, jog bus išto nauda, tad stojo pagalbom nesigalėdama aukų. Ir sumanymas stojasi kūnu....

Kuomet visuomenė šis darbas pavyko ir buvo matoma, jog norint galima nuveikti ir gana sunkius darbus, tad radosi norai ir toliaus imtis prie darbo didesnio, iš kurio ir naudos galima tikėtis didesnis. Buvo pavesta literatiškam komitetui projektuoti leidimą encyklopedijos (čia nedarysime išvadžiojimų, kaip ir kada ta encyklopedija turėtų būt leidžiama; patariu pasižiūrėti į p. Gabrielio raportą V seimui). Aš, kaip naris TMD, matydamas, jog encyklopedija mums yra pageidžiama, atsiliepiu 43 No. (1911 m.) „V. L.“ Ką aš ten rašiau ir kaip kaip patariau elgtis TMD., čia neminėsiu. Bet paimekite 46 No. „V. L.“ ir pasižiūrėkite kaip ant mano balso atsiliepė p. Jievos Sūnus. Jis parodo ko trūksta mūsų vaikūčiams, bet sako, jog encyklopedija naudojasi tik apšvietinai, o jie gali rasti encyklopediją kitose kalbose. Jis sako, kad encyklopedija visai neinaudinga ir neapšvietiams joje nieko nėra. Čia man rodosi, kad tai neapsvarstytas išsireiškimas. Juk encyklopedija netik atstotų vietą vadovėliu, bet dar ji būtų mūsų tau tos universitetu.

Toliaus jis sako, jog nepraktiška būtų duot nariams senas knygas arba mainyti knygas su išleistuvėmis. Kaip čia suprato p. J. S. skriaudą darant nariams ir griovimą draugijos? Juk teisyje naris pristojai prie TMD. ir jai pasisvenčia, tad ir nori, idant draugija išleistų raštus didesnės vertės negu 60c. Tad kodėl gali būti skriauda nariui einant tuos raštus, kurie jau yra išleisti, o kurių dar jis neturi? Juk tuos raštus TMD. leido ne su tikslu nusikraust narius, bet, idant jiems atlyginti už jų centus, tad ir nenuskriaus to naujo nario, kuriam suteiks knygelę. Didėnę skriaudą turi pati TMD. iš pusės tokių narių, kurie prisirašė, kuomet matė, jog gaus krūvą knygų, Kudirkos raštus, o kaip tik spėjo tuos raštus pasigriebti, ir vėl nuo draugijos pasitraukė. Kuomet pamatys, jog rengiama išleisti svarbesnius raštus, jie vėl prisirašys ir pasigriebė tuos raštus, vėl pasitrauks. Skriaudikai. Bet pasisventęs naris ir norintis susilaikyti didesnės laidos, ims tuos raštus kurie yra jau išleisti, arba tos pačios vertės svetimus leidimus. Ir tokiu būdu mēs padidinysime išda, o po kelių metų susilausime to, ko mēs trokštame, kaip kad ir encyklopedijos. Bet pas mus viskas eina atbulai. Jei-gu tampa ką sumanyta išleisti, tai tuojuan kitas suņks — duokit mums elementorius, vadovėlius, aprašykite keliones....

Mokate norėt, bet ne su skatiku prisidėti. Viengėniai! kur

Telephones 2320 Greenpoint.
Lutkauskas ir Garšva
 Graboriai ir Laidotuviu Direktorai.

 Laidojame Numirelius ant visokių Kapinių.
PARSAMDOME KARIETAS
 veselioms, krikščionims ir šiaip pasivažinėjimams. Atsiųskite ypatingai ar per telefoną. Ofisas atdaras dieną ir naktį.
 227 Bedford Ave. (V. Daunoro name) Brooklyn, N. Y.

Kaip pasilikti Amerikos piliečiu.
 Kningutė lietuviškoji ir angliškoji kalbose. Turinys: Įstatymai apie pilietystę, Klausimai ir atsakimai išsimant popieras, Suvienytųjų Valstijų konstitucija, Nepriegulmybės deklaracija (ir) Konfederacijos straipsniai. Lietuvių Amerikos Ukėšų Klubas, matydama kad yra reikalas kiekvienam tapti piliečiu šios šalies, išleido šią kningelę savo trisus. Kningelės tiena tik 25 centai. Todėl norintieji gauti šią kningelę turi po drang su užsakymu prisijūsti ir 25c. krasos ženkleliais; arba per Money Order. Adresuokite.
ITHUANIAN-AMERICAN CITIZENS CLUB
 372 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.

TEATRALISKOMS DRAUGYSTEMS, KUOPOMS IR SLAIP VISIEMS ŽINOTINA.
 Konkursinis Geografijos Vadovėlis
 Kaina 75c.
 Apdaryta \$1.00.
J. J. Paukštis & Co.
 120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

PIRMAS LIETUVIŠKAS Fotografistas ir Maliorius VISOKIŲ ABROŽŲ.

 Darbą atlieku puikiai ir už prieinamą prekę.
 Kogeriausia darau naujas Skripkas ir taisau.
G. BENSON,
 328 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.
 (Tarpe South 2-ros ir 3-čios str. du bloka! nuo Grand Street).
 Galerija atdara nuo 8 ryto iki 6 val. vakare.
 Utarninkais ir Subatomis iki 9 val. vakare.

Antanas Stašauckas.
 Labai puikioje vietoje salūnas, užlaikau skaniausius gerimus ir kvėpiančius cigarus. Lietuvių, nepamirškite atsilankyti pas savo vienantį.
 No. 2 Cor. Nesbitt ir B. EAST PLYMOUTH, PA.

"Feeling Better Already Thank You!"
 Mielai aš paklausiau jūsų patarimo ir ištyriniau su
Dr. Richter'io Pain-Expelleriu.
 Dingo skandėjimas kakle ir diegimas šone, jaučėnos visiškai gerai. Privalo būti kiekvienos šeimos šepoje. Sergėkis nuo pamėgdžiotų. 25c ir 50c.
P. AD. RICHTER & CO., 215 Pearl Street, New York.
 Richter io Congo Pillės yra geros nuo vidurio sukietėjimo. 25c ir 50c.

FARMAS PARDUODU.
 Galima gauti farmas Lietuvių Kolonijoj, Michigan valstijoje, kuri turi pirke 105 lietuviai. Farmos Mason county, turii parduvimui gyvenamų farmų su būdinkais ir sodais; žemė — molis su smėliu ir juodžemis. Maišytos turii Lake County, daugybė geros žemės, neišdirbtos del Farmų parduoti pigiai ant lengvų išmokėsių. Adresuok tuojaus ir gausi lietuvių kalba informacijos kningelę ir mapą dovanai.
ANT. KIEDIS,
 Peacock, Lake County, Michigan. (ST)

DIDELIS LIETUVOS ŽEMLAPIS.
 Su etnografijos sienomis. Atspausdintas ant dailaus, sliდანis popieriaus, keliose spalvose. Tikras pagražinimas sienos kiekvieno lietuvio stubelės. Pirmutinė dar tokio didumo mapa lietuvių kalboje.
Parsiduoda musu knygyne, tik po 50 centu.
 Pasiskubinkite kiekvinas įgyti tą ŽEMLAPĮ ir pamatyti surašytas visas LIETUVOS vietas. Turime nedidelį skaitlių exempliorių.
 Šino adresų:
J. J. PAUKŠTIS & CO.
 120-124 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

Nauja Krautuve
 Atidariau naują krautuve visokių Vyrišku Drabužiu

 KAS TIK VYRAMS REIKALINGA. Kaip pavasariinių taip ir vasariinių.
 Reikale kreipkitės pas savo tautietį.
Peter T. Markevich
 131 Grand St. Brooklyn, N. Y.

New Telephone 1070 R.
Vienatinis ir Geriausias Fotografistas.
Jos. Shukis
 20 East Market st. Wilkes-Barre, Pa.

Pigiausias kainos — Didžiausia apsauga \$100.000.00
Skaitykite atydziai! Nesiduokite apgautinēt triukšmingiems ir melagingiems Agentų apgarsinimams. Jeigu kuris sako jogei kame nors Jus užtikrina, paklauskite apgaviko, kuomi užtikrina ir kur jo gvarancija? Atsakomasis Agentas ir bankierius sudeda gvaranciją į Valstijos kasą. Pirm negu pavesite savo pinigų taupinimui arba pasiuntimui Tėvynėn, pasiteiraukite kaip ir kuomi užtikrina Jūsų sunkiai uždirbta skatika. Sudėjan Valstijos kason šimta tukstančių dolerių kaip po užtikrinimą Jams. Įsitinkite, jogei netikrojo bankieriaus reik lentis. Jūsų patarnavimams yra senas dalyviusis Agentas, kuris: Siunčia 50 rub. už \$26.15, 100 rub. už \$51.90, 500 rub. už 259.40, 1000 rub. už \$518.00. Parduoda laivakortes į Eurodą ir į Ameriką. Padaro kontraktus ir įgaliojimus (daviernastis) visą tą atlieka pigiai atsakančiai ir greitai. Reikalaukite pinigų kurso ir laivakortę kainų. Atsakinėjū greitai, o patarimai dykai.
HENRY J. SCHNITZER
 141 Washington st. NEW YORK.
 Pigiāusias kainos — Didžiausia apsauga \$100.000.00

Juokkis per visus metus!
 Užsirašes „TARKA“ nuvaikysi nuo savo kaktos visas raukšles. Turėsi juoko, kada tik atsiminsi, kaip „TARKA“ perleidžia per savo brazdinį visokius ištvirkėlius ir liurbas.
 Gražių giesmelių su gaidomis Juokingų uždavinų, šaradų. Pilna karikatūry, juokingų paveikslų. Tik vienas dol. metams.
 Adresas: „TARKA“, P. O. Box 895, New York City

TIK KĄ IŠEJO IŠ-PO SPAUDOS: APIE KUNO ISLAVINIMĄ
 Pagal prof. Bilundli parašyta P. Norkaus. Su 25 paveikslais. Pust. 74. Kaina 15 cent. Autorius išdėsto žmogaus kūno, ypač krūtines, sustatymą. Pagaliaus nurodo, kokia svarbia roly lošia kasdieninė kūno gymnastika, kaip ji žmogū sustiprina fiziškai ir protiška; kaip per gymnastiką žmogū palaiko savo kūno sveikatą, gražumą ir palgina gyvenimą. Tas atsiekiam tik pašvendiant kasdien po dešėtką minučių ant gymnastikos. Kningutė reikalinga turėti po ranka ir atvejū atvejais perskaityti. Tas veikalėlis mūsų kalboje dar pirmutinis tokios rūšies.

VILKU LIZDAS
 Apsaka iš kryžiuočių laikų, parašyta Zuzanos Moravskos, sulie-tuvinta A. Vėgėlės. Pust. 117. Kaina 35 c. Niekas taip neišlavina jaunuomenės, niekas tiek neinkvepia meilės prie savo tėvynės ir visų praklinių darbų, kaip istoriškos apysakos. Francūzus pakėlė apysakos Diumo, Hugo ir Zolo. Pasaulį pralenkė anglai išmintingame patrio-tizme ačiu istoriškiems romanams Walter Skotto. Lietuviai da maža teturi istorišku apysakų, išskiriant Kraševskio „Kuningas“, „Vitoliorauda“ ir kit. Todėl „Vilkų Lizdas“ yra labai brangintina kninga. Nors ji skiriama tik jaunuomeni, bet jg su didele nauda ir smagumu perskaitys kiekvienas lietuvis ir lietuvaite.

PAZVELGUS ATGAL
 Didelė sociologiška apysaka arba romanis, garsaus amerikony romanisto Edwardo Bellamy, versta P. Siulelio. Pust. 356. Kaina \$1. Šitas veikalas, išverstas veik į visų civilizuočių tautų kalbas, ir turėjęs visur milžinišką pasisekimą, lietuviškame pilname vertime pasirodė dar pirmą sykį. Bellamy nupiešia dailios apysakos formoje apie žmogū, kuris pramiegojęs šimtą suvirš metų, prabudo ir rado visai naują drangijos surėdymą. Cia jis aprašo viską, kas buvo naujai sutvarkyta ir kaip tuose laikuose buvo laiminga žmonija. Norints tai didelės fanta-zijos aprašymas, bet jis suteikia skaitytojui tūkstančius praklinių min-čių. Galima drąsiai sakyti, kad šita kninga yra socialistų vadovėlis. Jg perskaitę žmogū pasisems sau labai gilių idealy. Ji privalo rastiės kiekvieno lietuvio kningynėlyj.

J. J. Paukštis & Co.
 120-124 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.
 Mūsų aptiekorius yra lietuvis
FRANAS URBONAS
 Visi, kurie jieskote vaistai (liekarstos) ir sveikatos, galite ją gera roda parodyti apturet. tikrą kelią in sveikatą : : : : : Musu aptiekoriaus
 SU PAGARBA FRANAS URBONAS
 151 Metropolitan Ave. cor. Berry st.) BROOKLYN, N. Y.

Telephone 2427 Greenpoint
VIENATINĖ IR SENIAUSIA LIETUVIŠKA AGENTURA
Parduodam Szifkortes ir siuncziam pinigus.
 Jan nuo 1886 metų, kaip parduodam ŠIFKORTES keliaujantiems į Lietuvą arba norintiems parsikviesti iš Lietuvos savo gimines ar pažinstamus į Ameriką, visados parduodam Šifkortes kuoteisingiausia į kur tik nori, ant greičiausių ir geriausių LAIVŲ už prieinamą prekę. Kurie pas mus pirko Šifkortes, kelionėje neturėjo nė jokio klapatų; per tai, kad mes visados suteikiame keleiviams geriausius patarimus, kaip turi keleivis apsisaugot nuo apgavysečių. Priegtam padarome reikalingas popieras pas konsulį dėl perėjimo per rubežij.
 Taigi reikalaujant ŠIFKORČIŲ — malonėkit kreiptis prie mūsų, o busit kuogeriausia aprupinti visame.
 Offiso valandos:
 šiokiems dienoms nuo 8 ryto iki 9 val. vakare.
 Šventoms dienoms nuo 9 ryto iki 3 val. po piet.
 120-124 Grand Street, Brooklyn, N. Y. (Antros durys nuo Berry Street)
PINIGUS SIUNCZIAM IR ISZMAINOM.
 Siunčiame pinigus į visas svieto dalis sangiai, greitai ir pagal pinigų kursą.
 Teipgi išmainom ant rusų ir vokiškų.
 Parduodam Tiketus ant geležinkelių į pietines ir vakarines valstijas.
 Persiunčiame potografijas į Lietuvą ir užregistruojam laiskus.
 Padarom aktus rejeentalus dėlei žemės ir kitokių priklausantių savasčių. Tą viską darom su Konsulio palidijimu.
 Užsilimame provomis Europiškoms ir Amerikoniskoms išskolektarvojeime mokesčių.
 Darom daviernastis, išjieskom dales Lietuvoje ir atimam į Ameriką.

„VIENYBE LIETUVNINKU“
 Seniausias Lietuvių Laikraštis Amerikoje. Įkurtas 1886 mete. Išeina kas Seređa. Užsirašant „Vienybę Lietuvninkų“ Amerikoje prekiuoja metams \$2.00, pusei metų \$1.00. Užrubežiuose prekiuoja metams \$3.00, pusei metų \$1.50.
 Teipogi spausdinam visokias knygas, konstitucijas, bilas, plakatus ir tikietus baliams, popieras laiskams rašyt ir kitokius spandos dalykus. darbą atliekam greitai ir pigiai.
DIDŽIAUSIA KRAUTUVE VISOKIU KNYGU.
 Čia visokias knygas galima gaut, kokios tik yra išėję iš po spaudos, kaip svietiškas teip ir maldų knygas. Žodynų, gramatikų, rankvedžių, Biblijų ir t. t.
J. J. Paukštis ir K. Brazys,
 120-124 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

